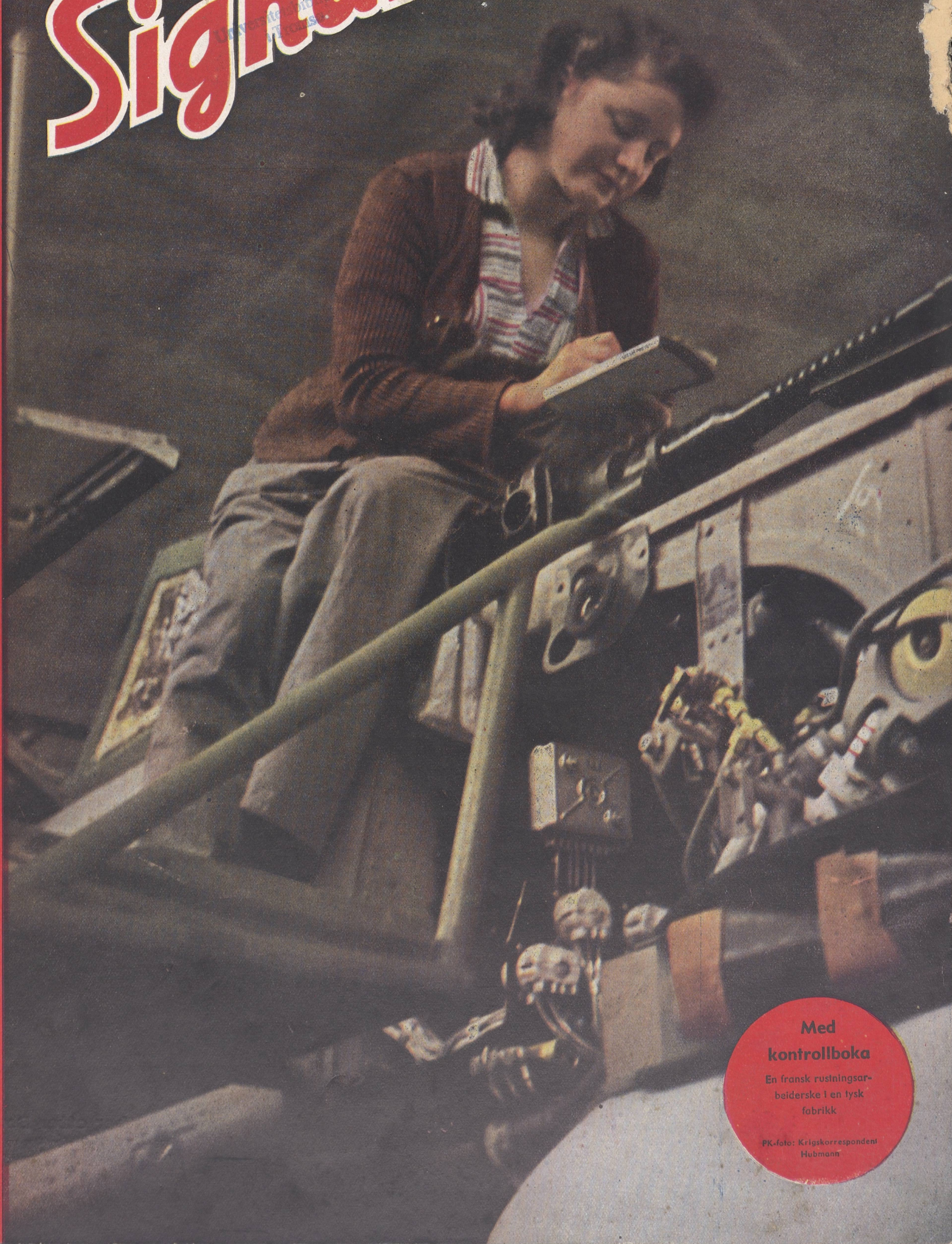

N. 7

SIGNAL • NUMMER 7 • 1944

Belgia 4 fr. / Böhmen-Něbren 4 kr. / Bulgaria 8 leva / Danmark 50 øre / Finland 5 mk. / Frankrike 7 fr. / Italia 3 lire / Kroatia 20 kuna / Nederland 30 cents / Norge 50 øre / Portugal 2 esc. / Romania 25 lei / Sverige 55 øre / Sveits 50 rappen / Serbia 10 dinar / Slovakia 3 ks. / Spania 1,50 pts. / Tyrkia 15 kurus / Ungarn 70 fillér / Sørsteiermark, Ostland 40 Pfg.

Signal

Med
kontrollboka

En fransk rustningsar-
beiderske i en tysk
fabrikk

PK-foto: Krigskorrespondent
Hubmann

Bomber etter Bomber

hagler ned over det fiendtlige oppmarsj-
råde

PK-foto: Krigskorrespondent Billhardt

Ikke ett ord mer

om bolsjevismen

En orker helt enkelt ikke å høre mer om det. Noen påstår at det er satans oppfinnelse, og andre igjen roser den opp i skyene. Sannsynligvis har ingen av dem rett. Men en skal helst bli oss fra livet med den evige oppbrusing mot bolsjevismen, likeså vel som vi ikke vil vite noe av en lovprisning av denne indre-asiatiske oppfinnelse. Å feire Stalin som marsjal forekommer oss likeså latterlig som forsøkene på å avferdige ham som en ubetydelig randforekomst i verdenshistorien.

Det ser ut som om vi ikke vil kunne finne ut sannheten. Det gikk sågar den berømte franske forfatter André Gide så før denne krigen at han først skrev en begeistret bok om Sovjetunionen, for så etterpå å ta i seg alt igjen og vende seg likeså lidenskapeleg mot sovjetrusserne. Omvendt har Roosevelt i 1940 — da sovjetrusserne angrep Finnland — i offentlige taler betegnet makthaverne i Kreml som rettsbrytere, voldsmenn og mennesker uten æresbegrep og samvitighet, mens han i de siste to årene betegnet dem som menneskehetens redningsmenn fra tyranniet. Alt dette viser bare at vi — det såkalte brede lag, som de innvidde så foraktig kaller oss blir tatt ved nesen av disse selvsamme innvidde. Derfor ikke ett ord mer om bolsjevismen.

Fins det ikke utallige mennesker, som sier noe slikt eller liknende? Og har ikke disse mennesker egentlig rett? Vi medgir at no, da hele verdenskampen alt i så lang tid har tilspisset seg mot bolsjevismens fare og betydning, den fristelsen ligg er nær å tenke og argumentere slik. Allikevel er det vel så at den som taler slik, ikke har fantasi til helt reelt å forestille seg hva bolsjevismen egentlig er, hva den betyr særlig for det enkelte menneske i dets daglige liv, dets arbeid og for samfunnet i det hele tatt.

Eiendomsløshet som prinsipp

Heller ikke den fattigste europeer kan vel ha noen forestilling om hva det vil si å være eiendomsløs og framfor alt hva det vil si aldri mer i sitt liv å ha utsikt til å erverve seg bare den ringeste egne eiendom. Ganske visst har kristendommen alt fra de tidligste

tider lært at menneskets lykke allerminst er avhengig av eiendom. Men dette er bare et fingerpek om at ingen — om vi vil uttrykke oss litt gammel-dags — skal selge sin sjel for sin eiendom — om den er liten eller stor.

Eiendomsløshet som prinsipp er derimot noe helt annet, og det er nettopp bolsjevismen. Eiendomsløshet som prinsipp — det vil si at en også i de minste ting i det ytre livet lever i stadig slavisk avhengighet av et forferdelig statsbyråkrati, som bokstavelig talt kontrollerer husmorens gryter og foreskriver familefaren om han kan kjøpe en frakk eller dress for seg eller sin lille sønn til vinteren.

Eiendomsløshet som prinsipp vil si å hitføre de verste nødtilstander som krigstider kan bringe med seg, som normale tilstander. Eiendomsløshet vil si at arbeideren, som strever med sine hender hele sitt liv, ikke kan håpe på å berede vegen for sin sønn, slik at han kan komme et langt eller mindre stykke lenger enn faren. Det betyr at det blir forbeholdt den anonyme avgjørelse fra et statsbyråkrati om sønnen kan komme seg et stykke opp. Å eie noe, om det også bare er i det beskjedne omfang som en handverker kan oppnå ved et livs arbeid, vil jo si på en eller annen måte å berede vegen for etterkommerne. Eiendomsløsheten utelukker det.

Bonden som sår og høster og kjenner sine par kuers og hesters dyder og unoter nøye, vil i beste fall være forvalter av likeledes anonym statseidendom, på hvis utvikling og forbedring han ikke har noensomhelst innflytelse. Eiendomsløshet betyr for bonden at han blir en landarbeidsmaskin.

Et nummer blant millioner

Denne eiendomsløshetens konsekvens, som bolsjevismen betyr overalt hvor den viser seg, må man engang ha gjort seg opp en klar mening om, hvis en vil komme til et eget standpunkt. En må altså som europeer vite at eiendomsløshet fordømmer mennesket til bare å vegetere som et nummer blant millioner. Dette dreier det seg om, når bolsjevismen såvel ved fronten i øst som underjordisk i Europa håper å bringe alt det til å styrte sammen, som er forbundet med vår livsordning. G. W.

NUMMER 7 · 1944

SIGNAL

BRINGER:

Krigen som verdenskamp

	Side
Ikke ett ord mer om bolsjevismen.....	3
SSSR i Middelhavet. En opplysende sammenlikning.....	4
... spesielt må nevnes ... Det tyske kors i gull for ekstraordinære ytelser.....	6
Det tales om dem. Europeiske frivillig-legioner ved østfronten...	8

Det nye verdensbilde — Europas framtid

Mannen som så Stalin. Churchills dobbeltsporede politikk. Av Giselher Wirsing.....	10
Panserregimentet „Prinz Eugen“. Av general-major Theiss ..	12

Hvordan vi lever

Hjernenes panteon. Professor Oskar Vogts hjerneforskningsinstitutt	23
Når bombene faller. Et bidrag til luftkrigspsykologien	26
10-pfennigstykkets veg	31
Bøker — en verdifull eiendom	36
Og Turandot nok en gang. En skikkelses veg og forvandling ..	38

COPYRIGHT 1944 BY DEUTSCHER VERLAG BERLIN

FOR FEDRELANDET

GANDHIS HUSTRU

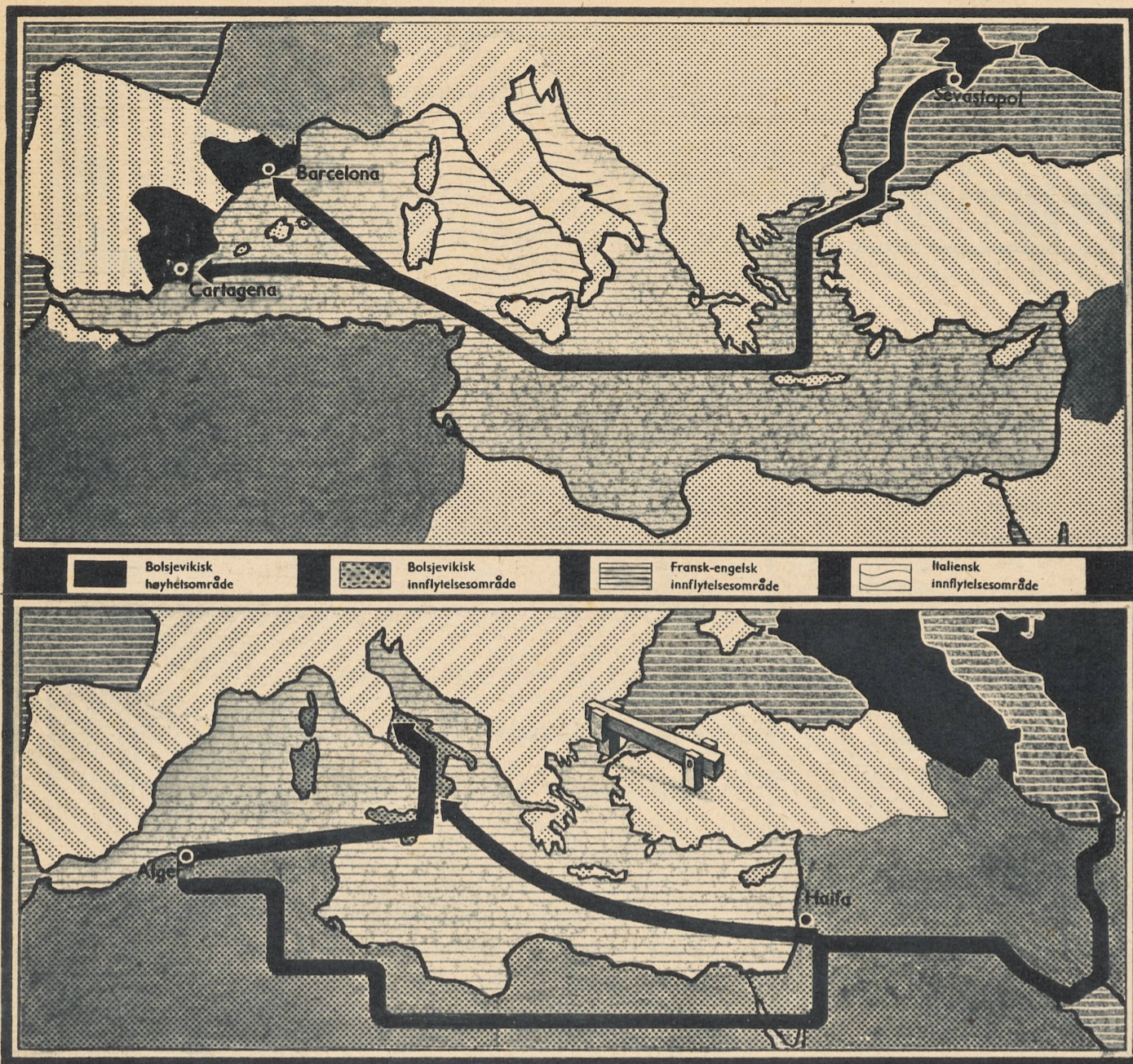
sinnelag. Etter mange sjikaneringer ble hun høsten 1941 satt fast igjen. No er hun død i britisk fengsel, 74 år gammel. Helt inn i døden ga hun sitt folk et strålende eksempel.

Hun la aldri vekt på påtrengende gester og høylydt prat. Stille og beskjedent bega hun seg med rokken sin ut blant de indiske kvinner. Med hele sin livsførsel var hun et forbilde på sin manns fordringer. Hun hadde kunnet føre et annet liv siden hun — en rik kjøpmannsdatter — som trettentåring ble gift med Gandhi. Men aldri sviktende hun tok all uro og evigvarende jagen på seg. Hun fødte mahatmaen fire sønner.

En er fristet til å sammenlikne denne kvinne med USA-presidentens hustru, denne „sitt lands first lady“ med den sykelige ærgjerrighet etter hver dag å sjalte seg inn i sine landsmenns tanker over kringkasting og presse.

Britene vil ikke kunne glede seg over Kasturbais død; det gis motstandere, der må fryktes mer som døde, enn i levende live.

For over i år siden gikk det en notis gjennom hele verdenspressen at Gandhis hustru var blitt arrestert for sjette gang. Denne britiske undertrykkelsesmetode av den indiske frihetsvilje bevirket naturligvis ikke noen forandring i Kasturbais — som hennes navn lyder i India —

Styrkeforhold i Middelhavet 1937. Etter konferansen i Nyon. Uhindret passerer de sovjet-russiske krigsmateriell-leveranser stredene og når under anglo-fransk sikring de røde spanske havner. Vesteuropeiske krefter blir et verktøy for Moskva. Slik oppnår SSSR det som ikke lyktes selv for de tsaristiske middelhavsimperialister — det får forbigående fotfeste i det vestlige Middelhav

Styrkeforhold i Middelhavet 1944. Syv år seinere: forbundet med Anglo-Amerika og den egne hensynsløse politikk bringer SSSR mangfoldig forsterket det som i 1939 gikk tapt ved Francos seier. Alger og Haifa blir aksjons-sentrer for Moskvas politikk og flåte. Nord-Afrika og Sør-Italia er blitt basis. Avtalen i Montreux er torpedert. Den nye middelhavsmakt heter Moskva. Den skjærer over Englands livsnerve

SOVJETUNIONEN I MIDDELHAVET

EN BELÆRENDE SAMMENLIKNING

1937

På den annen dag hint år hadde Storbritannia og det italienske imperium i Middelhavsavtalen for første gang funnet en felles basis for forståelse og likeberettigelse. Denne avtales holdbarhet skulde bli satt på prøve i den spanske borgerkrig. Det var ingen tilfeldighet at avtalen i Montreux ble sluttet to dager etter at det bolsjevikiske trykk hadde framkalt den nasjonal-spanske reisning. I denne avtale fikk ikke bare Tyrkia den berettigede suverenitet over Dardanellene tilbake, men den ga også Sovjetunionen ved hjelp av det med Moskva siden februar 1936 forbundne Folkefront-Frankrike, i fredstid — i motsetning til den for krigstid prinsipielt negative ordning — fri gjennomseiling av Dardanellene. England ble tross andre intensjoner av Frankrike tvunget til å akseptere denne ordning, for dermed for første gang å åpne bolsjevikene adgang til Middelhavet og for å hjelpe dem til å sette seg fast i Spania. Den ikke-intervensjonspolitikk som Tyskland, Italia, Frankrike, England og Portugal drev under den spanske borgerkrig

skulde lokalisere stridighetene. Moskvas diplomatisk-politiske angrep på Italia, skuddene mot den tyske krysser „Leipzig“ og ikke-ankjennelsen av borgerkrigspartiene som krigførende; (ankjennelsen hadde automatisk lukket Dardanellene for sovjetrusserne), alt dette tilintetgjorde sluttelig ikke-intervensjonspolitikken. Dette tvang Frankrike og England ved konferansen i Nyon i september 1937 inn på den sovjetrussiske politikks baner. Nyon gjorde den engelske og franske flåte praktisk talt til de avgjørende kontrollmakter i Middelhavet, mens Italia bare fikk anvist Det tyrrhenske hav, altså et italiensk innlandshav, som kontroll-sone. Derved ble Italia av vestmaktene som sto bak bolsjevikene frakjent likeberettigelsen mens England og Frankrike med i alt 52 krigsskip beskyttet de rødspanske militærtransporter fra Sevastopol til Cartagena og Barcelona.

Det var bare Francos med tysk og italiensk hjelp oppnådde seier over det røde Spania, som i de derpå følgende år bevarte England for den bolsjevikiske rival i Middelhavet.

1944

Riktignok var no Dardanellene sperret for bolsjevikene, da de var en krigførende makt. Men forbundet mellom Moskva, London og Washington ga bolsjevikene nødvendigvis medbestemmelsesrett i Middelhavet. Men englendernes og nord-amerikanernes vakkende holdning overfor de Gaulle foranlediget Moskva, i sikker erkjennelse av den foreliggende sjanse, til å anerkjenne Alger-komiteén og oppnådde dermed — som den gang i det folkefrontstyrte Frankrike — den første terrengvinning i Middelhavet. På samme måte som bolsjevismen i Nyon med vestmaktene hjelp forårsaket den forbigående utsjalling av den italienske Middelhavs-stormakt, så gjorde den seg på nesten nøyaktig samme dag syv år seinere atter ved vestmaktene hjelp til den makt som høstet fordelene av Badoglio-italiernes forræderi og ble den egentlige makt i Sør-Italia. Samtidig ble Moskva under Vysjinskis egide likeberettiget makt i det interallierte Middelhavsutvalg, satte igjennom gjenopptagelsen av de sovjetrussisk-egyptiske forbindelser og vant dermed praktisk talt hele terrenget fra Iran over Den nære østen

helt til Algerie og Vest-Afrika, altså hele sørkysten av Middelhavet som sin innflytelseszone.

Konferansen i Teheran brakte så Stalin, i strid med Englands interesser, i besittelse av mer enn tredjeparten av den tidligere italienske Middelhavsflåte. Den i imperiets hjerte beliggende havn Haifa ble overlatt ham til „medbenyttelse“. Teheran erstattet Nyon, ruten fra Haifa til Alger og Neapel erstattet ruten Sevastopol—Dardanellene—Valencia. Dermed er Dardaneller-avtalen fra Montreux omgått, ja til og med tatt i tungen. På samme tid skulde Moskvas anerkjennelse av det av vestmaktene forsmadelig behandlede Badoglio-regime — en parallell til Alger! — og opptagelse av forbindelse mellom Badoglio og Tito legge grunnen til en ny sovjetrussisk basis mot vestmaktene i det nordlige Middelhavsområde.

England befinner seg av egen skyld mellom møllesteinene til to brutale forbundsfeller som ikke er beredt til å være med på et „Gentleman-Agreement“ for Englands empire-„luftrør“. Den engelsk-italienske maktrivalitet fra 1937 gjenspeiler seg i den engelsk-sovjetrussiske av året 1944.

Krigen på Italia-fronten

Den forråder noe nytt, en konsentrasjon av våpen og ammunisjon, som en på snevert område, enno ikke har sett maken til under tidligere felttog i denne krigen. Materialslaget raser som engang på vestfronten 1916-18... Men her dreier det seg ikke bare om Italia, heller ikke bare om tyskere eller englendere og amerikanere. Det dreier seg om at Middelhavet — som er så viktig for Europa — skal komme till å bli bolsjevikisk eller fortsette å være europeisk

...spesielt må nevnes...

„Das deutsche Kreuz in Gold“ er en meget høy militær utmerkelse. Den blir kun tildelt soldater som allerede har fått jernkorset av 1. klasse. „Signal“ bringer nedenfor en opptegnelse over ekstraordinære våpenbedrifter som må innsendes, når en soldat blir foreslått dekorert med „Das deutsche Kreuz in Gold“

Oberfeldwebel Czanek var allerede blitt tildelt jernkorset av 1. og 2. klasse, panserstormmerket, østmedaljen og såredemerket i gull. Han er blitt såret fem ganger. Som kommandant og halvtoppsfører har han deltatt i felttogene i Polen, Frankrike, på Balkan og i Russland. Han har utmerket seg ved fremragende tapperhet og handlekraft. Han ble herre over de vanskeligste situasjoner ved hensynsløs innsats av sin egen person. Som halvtoppsfører understøttet han på den mest energiske måte sin troppsfører, og når denne falt bort, overtok han ofte troppen og førte den på en mønstergyldig måte. Allerede i Polenfelttoget var han blitt tildelt jernkorset av 2. klasse og for sine prestasjoner i vinterslaget 1941/42 som vitnet om stort mot, ble han utmerket med jernkorset av 1. klasse.

- 1 Under offensiven i 1942 ga C. bevis på den for ham karakteristiske lynrappe oppfatning av situasjonen og øyeblikkelige modige inngripen. Den 5.5.1942 var C. på marsj fremad med 3 panserkamprognere som i forvegen var falt ut. Da så han plutselig en russisk kavaleri-enhet som var i begrep med å avskjære tilførselsvegen bakenfor. C. utnyttet overraskelsesmomentet, kjørte midt inn i de til dels avstegne russere, meide ned to antitankkanoner som alt var gått i stilling, skjøt ned mesteparten av hestene og tok over 100 mann til fange. Derved gjorde han det mulig at de tilførsler som en hadde sterkt behov for framme kunde bli ført fram til kamplinjen
- 2 Den 11. 7. 1942 ved Bol. Wereika fikk C. i oppdrag å kjøre 800 meter fram med sine panservogner for å sikre sitt kompanis beredskapsstilling i den bakenfor liggende dalsenkning. Kort etter inntagelsen av den beordrede sikring oppdaget han på sin venstre flanke 11 russiske pansere av typen T 34, hvilke allerede hadde sett ham. Ved sin tapre og besluttsomme inngripen og ved dyktig manøvrering av sin panservogn tiltrakk han seg fiendens oppmerksomhet og gjorde det derved mulig for kompaniet i løpet av korteste tid å ødelegge samtlige fiendtlige panservogner
- 3 Den 24. 12. 1942 fikk C. i oppdrag med 3 andre panservogner å tilintetgjøre den ved Tyoploje gjennombrutte fiende og med infantriets støtte å gjenopprette den gamle hovedkamplinje. Til tross for fiendens heftige motstand og det vanskelige terrenget lyktes det C. med djerv kjøring, langt i forvegen for sine ledsagere, å oppfylle dette vanskelige oppdrag. Herunder ødela han alene med sin panservogn et batteri artillerikanoner, tre 7.62 antitankkanoner og mange infanterivåpen
- 4 Under arvergelseskampene sønnsfor Perevolotsjnija den 20. 12. 1942 utmerket C. seg atter ved særlig tapperhet. Han hadde fått i oppdrag med 2 panservogner å bringe 1 batteri tungt artilleri samt salvekanoner til taushet. Ved klegtig innsats av sine 2 panservogner lyktes det ham på korteste tid uten egne tap, foruten batteriene med artilleri og salvekanoner, å ødelegge ytterligere fire 7.62 antitankkanoner. Herav ble av C. alene salvekanonbatteriet og 2 antitankkanoner brakt til taushet
- 5 Den 15. 7. 1943 ved Verchopenje hadde C. i oppdrag med sin tropp tross fiendtlig motstand å gjennomføre rekognosering til høyde 233.3. Kort før han nådde fram til målet, passerte han langt i forvegen for sin tropp en dalsenkning hvor det sto fire T 34. Ved lynsnar handling kunde han ødelegge alle 4 fiendtlige panservogner innen de øvrige panservogner i troppen inntraf. C. utførte oppdraget uten egne tap

- 6 C. utmerker seg på ny den 15. 8. 1943 under kampen om en større grend. Han kjørte med sin panservogn i teten og ødela tross den vanskelige situasjon som de smale, uoversiktlige veier forårsaket, ved sin klegt og lynsnare oppfatning av stillingen, i løpet av korteste tid syv 9.2 antitankkanoner
- 7 Den 19. 8. 1943 hadde C. fått i oppdrag med sin panservogn å sikre høyden 181.4, to kilometer nord for Kaplunovka. I løpet av ettermiddagen ble han angrepet av seks T 34. Med urokkelig sinnsro og tapper innsatsberedskap ødela han på kort tid på nært hold tre T 34. De andre fiendtlige panservogner dreide

Oberfeldwebel Czanek kjemper i et regiment hvis merkelige historie „Signal“ beretter om i dette nummer på sidene 12 - 18 under titelen

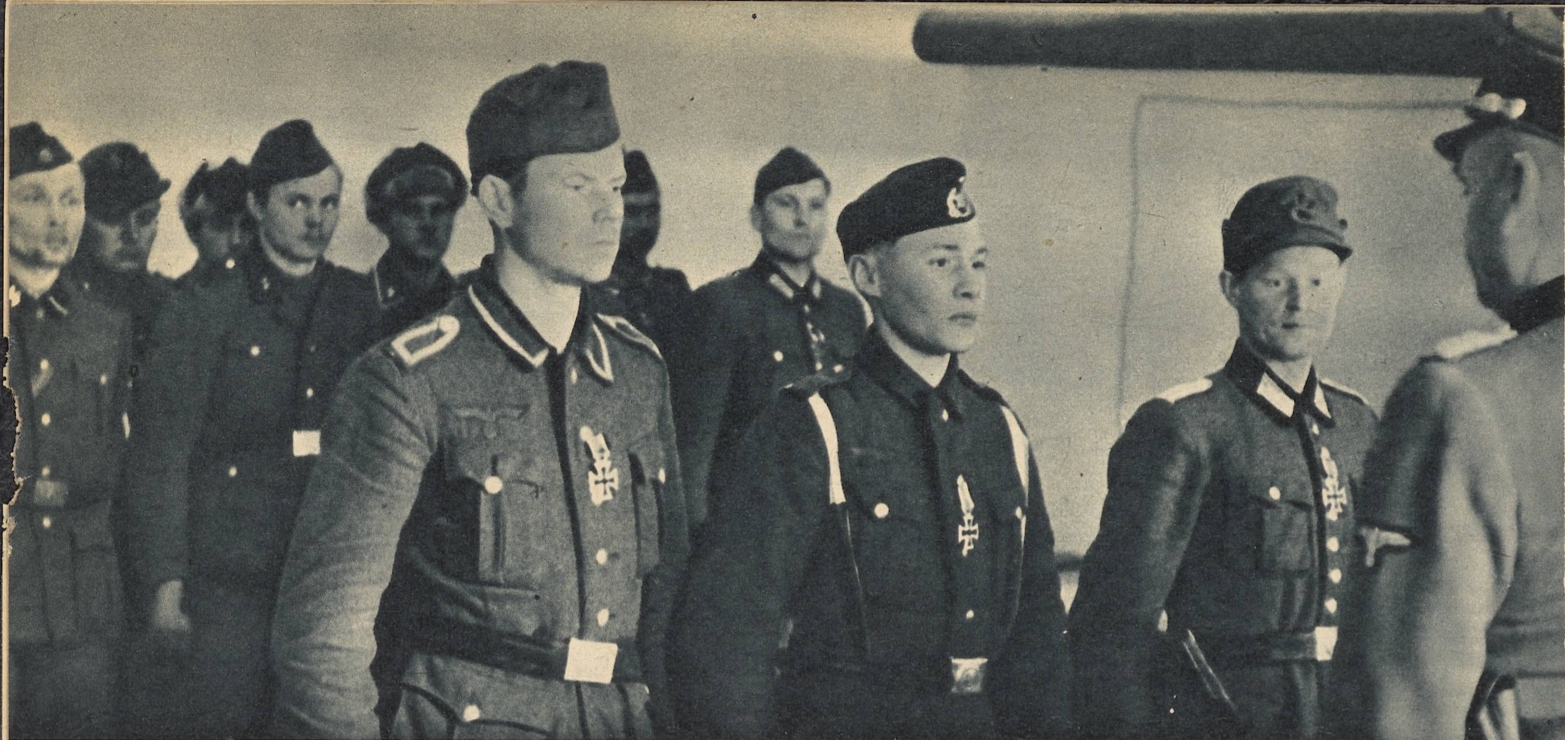
Panser-regiment „Prinz Eugen“

av. Det skyldtes hans personlige kløkt og uredde inngripen at denne høyden, som var så viktig for forsvaret, ble i tysk hånd

8 Sin særlige innsatsberedskap ga C. et nytt bevis på den 6. 10. 1943. Da hans panservogn under en fectning ble skutt i brann, ødela han med kaldblodig ro en antitankkanon og ga sin tropp gjennom radio nøyaktig målanvisning om panservernkanoner som plutselig dukket opp i flanken. Etter at dette var gjort, hjalp han sin sårede ladekanonér ut av den brennende panservogn. På grunn av sin hensynsløse personlige innsats og sin store ansvarsfølelse lyktes det ham ved at hans andre panservogner no kunde skyte nøyaktig, å ødelegge de panservogner som var dukket opp i flanken. Selv pådro han seg alvorlige brannsår ved denne innsats

← Ester. Ved deres lands østgrense står fienden, som vil tvinge deres folk til å bøye seg for det bolsjevikiske system. De kjemper helt enkelt for sitt folks liv. Major Rabane er den første av de estniske frivillige, som er blitt tildelt jernkorsets ridderkors

→ Rumener. Deres gjerninger er forøvrigt i de store slagene, som disse skjoldbærere av europeisk kultur og historie ved Donaus nedre løp har kjempet under felttoget mot bolsjevismen

← Latviere. Foran deres heimlands porter ligger de stedene hvor de hevder seg. Bitre erfaringer med bolsjevismen har gjort deres kamp særlig lidenskapelig. De vet at det dreier seg om deres frihet og personlige liv

DET TALES OM DEM

Det er ikke tilfeldig, når det i beretningene fra kampene i øst stadig nevnes soldater fra de land, hvis grenser ligger nærmest kampområdene. De vet jo best at deres heimland er truet, da de engang selv har opplevd bolsjevismen. Disse menn krystalliserer i særlig høy grad den ånd som hersker i vår verdensdel, og som kjemper for sin framtid

→ Finner. Dette tapre folk ga verden et strålende eksempel alt i vinterkrigen 1939/40. Dets menn er de fødte „grenseboere“. Århunder igjennom sto de overfor den samme fiende, og herved vokste de opp til uforliknelige enkeltkjemper, som også seirer over den sterkeste motstander

← Flamlendere. Sønner av det tapre folk som har kjempet i århunder for sitt land, marsjerer gjennom Antwerpen. Også de vil slutte seg til fronten i øst. Deres prestasjoner ved fronten er flere ganger blitt nevnt i forsvarsmaktens kommunikeer

PK-fotos: Krigskorrespondent. Seliger. Buzenick, Krumme

MANNEN

SOM SÅ STALIN

Av Giselher Wirsing

England har siden konferansen i Teheran ofret sine østeuropeiske forbundsfeller for sovjetrussernes ekspansive ønsker. Allikevel påstår visse engelske diplomater at den britiske regjering er vokteren mot bolsjevismen. Foreligger det her et av det hemmelige diplomatiske mesterstykker? „Signal“ undersøker dette spørsmål ut fra det synspunkt, som kommer for dagen i de politiske strømninger i England selv

I et londoner illustrert tidskrift, som i møtekommer den engelske middelklassens gammeldagse smak, ble det for kort tid siden offentliggjort to bilder av Churchill. Det ene var en gjengivelse av et maleri, som i Royal Academy-stil viser premierministeren helt i den art som tiltaler dette tidskriftets publikum. Antrekk, gestus og uttrykk viser mindre en statsmann enn en livsglad gammel bankier, som før han forlater det velfunderte hus med det gamle, solide navnet, enno en gang lar seg portrettere for direksjonens mørkpanelte direksjonsrom. Maleren har anstrengt seg for å gi ansiktet ikke bare uttrykk av besluttomhet, men samtidig også en viss menneskelig varme. Et vellykt viktoriansk arbeid.

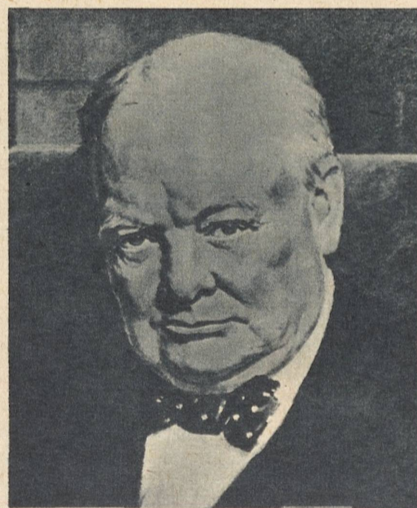
På neste side ser vi et fotografi, som viser den virkelige Churchill av i dag. Bildet er tatt i Egypt etter hans tilbakekomst fra Teheran. Premierministeren er maskert som oberst i 4. husarregiment. Det fete og pløsete ansiktet med dobbelthaken ser — som på alle de siste bildene av Churchill — med sammenknepte øyne uttrykksløst ut i tomheten. Skikkelsen ser ut som om den blir trykket sammen av en usynlig, men uhyre last over den bøyde ryggen. Det er ikke den eldre bankieren, som ble malt med den konvensjonelle pensel til den saturerte akademiker. Det er den mannen som så Stalin.

Det er den mannen, som begynner å forstå det ubegripelige: at han nemlig har ført den krigen, som han engang entusiastisk hilste som en uunnngålig skjebne, helt forgyves. Det er den mannen, som no da han tydelig begynner å bli trett, ikke ser slutten på denne forferdelige vegen langsmed avgrunnen. Det er den mannen, som må innse at det, som engang syntes ham som en tysk trusel, allikevel bare var en mindre fare sammenliknet med det som no velter seg fram i øst som en uhyre blekksprut. Vi vet ikke om denne mannen i de sparsomme natteminutene, som arbeidet unner ham til å hvile i, ikke blir pint av skyggene til de hundretusener av kvinner, som han med terrorbomber lot omkomme i røyk og flammer og under ruiner i Tyskland og nesten alle andre euro-

peiske land. Men sikkert er det at den mannen som så Stalin, med sine sammenknepte øyne ser skyggen til en uunnngålig skjebne nærme seg. No kan hans vanlige midler og tricks likeså lite hjelpe ham som den besluttomhet han visste i 1940. Sikkert er det at denne mannen alt i noen måneder har befunnet seg i en blindgate, som han no ikke kan komme seg ut av.

De britiske diplomaters hviskepropaganda

De to portrettene av den britiske premierminister er symbolsk for englendernes stilling overfor Europa og verden. England ønsker overalt, hvor sovjetrussernes framrykking øker de europeiske folks bekymringer for fram-

Et portrett. Utsnitt av et maleri av den engelske premierminister, som er malt i viktoriansk stil og som kunde forestille ham som Stor-Britannias bankier

tiden, å gi inntrykk av å være en solid, rolig bankier, til hvem en også i en stormfull tid kan betro forvaltningen av sin formue. Firmaenes velprøvde prinsipper blir derfor i visse kretser i England understreket med særlig betoning i disse månedene.

Som f. eks. tidskriftet „Nineteenth Century“ med dets nesten syttiårige tradisjon, som minner de egne landsmenn og oppmerksomme iakttagere i Europa om at England aldri kan handle annerledes enn etter likevektspolitikkprinsippet, som langt fra enhver ideologisk belastning enkelt og nøkternt veier kreftene på Kontinentet, for så å

stille seg beslutsomt mot enhver makt, som er i begrep med å tilkjempe seg overherredømmet på det europeiske kontinent. Alt i flere måneder har derfor utgiveren av „Nineteenth Century“ inntatt en stadig mer betont stilling mot sovjetrusserne og skarpsindig begrunnet den. Han er i Polenspørsmålet for emigrantene i London og mot de sovjetrussiske krav. Han er selvfølgelig på Balkan for Mihailovic og mot Tito. Han er for Giraud og mot de Gaulle, resp. kommunisten Marty i Algerie. Ja, etterat Benesj var i Moskva, lar han det leilighetsvis heller ikke mangle på sarkastiske angrep mot den tsjekkiske mønsterlev til det Sovjet-Europa, som er planlagt i Kreml. Naturligvis er allikevel utgiveren av

Et foto. Tatt i Egypt etter tilbakekomsten fra konferansen i Teheran. Churchill i oberstuniform fra det 4. husarregiment. „Mannen som så Stalin...“

„Nineteenth Century“ sterkt antitysk og åpner sine spalter for hvilken som helst vanvittig plan, som maler oppdelingene av Tyskland med sadistisk fantasi. Men ganske visst vil en i dette tidskrifts spalter ikke komme til å finne ett ord mot Franco. Og etter Badoglio-kuppet erklærte han selvfølgelig at monarkiet i Italia var den „ordnede frihets element“, hvorfor det ikke var noen foranledning til å understøtte de antimonarkistiske strømninger. „Nineteenth Century“ er altså for kongen og mot Sforza.

Vi nevner dette tidskriftet bare for å vise et tydelig eksempel på hvordan

dette England, som tilsvarer Churchill-portrettet i Royal Academys stil, tenker og skriver. Væpnet med argumentene fra „Nineteenth Century“ gir så sir Samuel Hoare i fortrolig samtale i den britiske ambassades salonger i Madrid på samme måte som sir Knatchbull-Hugessen i Ankara sine tilhørere den utlegging av den britiske politikk, hvormed de håper å kunne besvare de spørsmål som stadig blir mer pinlige, og å kunne berolige de stadig mer trykkende bekymringer. Det som „Nineteenth Century“ bare kan antyde, blir åpent uttalt av de britiske diplomater i fortrolig samtale. De engelske sendemenn og ambassadører i alle nøytrale europeiske land gir en å forstå at de er de sanne tolkere av Churchills hemmelige tanker. De sier:

Den mislykte konferanse i Teheran og i tilslutning hertil kampen om Polenspørsmålet, som ble offentliggjort over hele verden, har ikke latt noen tvil tilbake på at England i virkeligheten ikke lenger kan regne med at sovjetrusserne drev et ærlig spill med sine vestlige forbundsfeller. I disse britiske ambassader argumenterte en som så — enno kom alt an på å bruke sovjetrusserne i kampen mot Tyskland. Men såsnart denne hjelpen var unødvendig, vilde det være England, som så ikke bare i Vest-Europa, men helt til Balkan og Tyrkia og sågar til Polen vilde skyve en jernslå for de sovjetrussiske aspirasjoner. Ja, da forandringen i sovjetforfatningen ble bekjent for noen måneder siden, hvorved praktisk talt annekasjonen av Finland, de baltiske land, Polen, Romania, Bulgaria og de adriatiske balkanområder skulde forberedes politisk, gikk misjonssjefen for en britisk legasjon i en nøytral stat sågar så langt at han meddelte sine tilhørere at England aldri vilde tillate Sovjetrepublikkenes representasjoner med sine kjempemesige (som propagandasentrer mente) staber å dra inn i London eller andre steder i Europa. For de nøytrale tilhørere var dette så meget mer interessant som den britiske presse samtidig — med „Times“ i spissen — med uklare argumenter feiret forandringen i sovjetforfatningen som „en sovjetrussisk tilnærmelse til det britiske Commonwealth of Nations System“.

Bedrag eller selvbedrag?

Den britiske politikk kjører altså på to spor. Det merket en alt i forrige år. Først de nedslagende inntrykk, som Churchill fikk i Teheran — de førte sågar til et fysisk sammenbrudd — har bevirket at den gamle konservative garde no vil opphøye den britiske politikks dobbeltsporethet til statsprinsipp. Roosevelt og Churchill måtte i Teheran innse at de ikke kunde forhandle med sovjetdiktatoren på den vanlige måte med kompromissforslag. De måtte gi etter i alle vesentlige punkter, hvis de ikke vilde la det komme til brudd med Stalin.

Stalin forlangte Polens ofring. Churchill måtte gi etter og fullførte dette i Underhuset i slutten av februar ved å

erklære at han hadde full forståelse for sovjetrussernes standpunkt.

Stalin forlangte ofringen av Mihailovic og kong Peter. Churchill erkjente derfor bandeføreren Tito som „alliert øverstkommanderende“ og betegnet sågar Mihailovic, som han kort før hadde feiret og som hadde satt all sin tiltro til England, som en forræder. Stalin hadde alt høsten 1943 i sitt tidsskrift „Krigen og arbeiderklassen“ latt erklære at hvert flersidig forbund innen de europeiske stater var uutholdelig for den framtidige sovjetpolitikk. Dette ble særlig betont også for de nordiske staters vedkommende og ledsaget av et heftig angrep på de planer som Sverige hadde om en nordisk statsblokk. I Sverige hadde en ganske riktig med de nordiske planer som i Tyrkia liknende tanker om en Balkanföderasjon forbindelser bygd på Churchills tale i mars 1943, hvor han betegnet regionale forbindelser i Europa som ønskelige. Stalin forlangte at England skulde la alle disse planer falle. Churchill lot dem falle. Harcourt-Smith har i „Daily Mail“ i slutten av februar sammenfattet den offisielle britiske politikk i Europa på følgende måte:

„Det sovjetrussiske herredømme har i lang tid vært uunngåelig — om ikke på hele det europeiske fastland, så i det minste i Øst- og Mellom-Europa. Vi hilser det og gleder oss over det intime vennskap mellom Sovjetunionen og det nye Tsjekkoslovakia. Vi er av den mening at Finland, Ungarn, Romania og Bulgaria fortjener hvilken-somhelst skjebne sovjetrussene har tiltenkt dem. Vi håper at sovjetrussene ubarmhjertig vil rydde ut av Øst-Europa alt det som forstyrrer dem.“

Hvis no britiske diplomater i fortrolig samtale i Stockholm, Bern, Madrid, Ankara eller Lissabon blir spurt om hva slike ytringer av Churchill og hans offisielle kommentatorer skal bety, svarer englenderne i full overensstemmelse med „Nineteenth Century“ at alt dette bare er en taktikk som er framtvunget av krigens situasjon. I øyeblikket måtte det nettopp i konservative organer leilighetsvis forekomme slike ytringer, som var egnet til å berolige sovjetrussene. Det tilsvarer situasjonen på krigsskueplassene. Men snart vil alt dette forandres. Da vil også England overfor sovjetrussene ikke bare tale et annet språk, men også skaffe kjensgjerninger, hvis det var nødvendig. Sovjetrussene vilde da også ha forblødd seg. Det spørsmål oppstår altså, om dette englendernes forsøk på å bedra sine sovjetrussiske forbundsfeller ikke er et selvbedrag.

Selvfølgelig vet sovjetdiplomatiet ved hjelp av de tallrike underjordiske kilder som står til dets rådighet, for lengst beskjed med denne den britiske politikks dobbeltsporet. Alt i januar — neppe fire uker etter Teheran — har det derfor i den meget omtalte Pravda-melding gitt det svar, hvor dette Stalins organ bebreidet englenderne at de i all hemmelighet forhandlet med Tyskland. Tallrike sovjetrussiske mistillitsproklamasjoner fulgte så

nesten fra uke til uke, mens samtidig forberedelsene for en sovjetisering av Europa ble forsterket feberaktig.

En tredje verdenskrig?

Dette er altså kjensgjerningene. Utad opptrer Churchill, siden han så Stalin i Teheran, med underdanig forekommenhet overfor ethvert — også det mest ekstreme sovjetrussiske ønske. Men i all hemmelighet lar han spre ut antydninger om at den samme Churchill enno eksisterer, som engang i to decennier holdt skarpe antibolsjevistiske taler. De hemmelige meldinger fra det britiske diplomati, som blir spredt rundt i Europa fra de „best informerte kretser i den engelske politikk“, tilsvarer altså Kominterns stadig voksende virksomhet. Det er på tide å skape klarhet om hva dette egentlig har å bety.

Da disse tendenser opptrådte forrige sommer, erklærte „Signal“ dengang at den logiske slutning, som en kunde dra ut fra dette britiske hemmelige diplomati mot de sovjetrussiske forbundsfeller var at England i hemmelighet forberedte en tredje verdenskrig. „Signal“ mente da at en slik tredje verdenskrig ikke måtte bety noe annet enn tilintetgjørelsen av de siste rester av den europeiske kultur, som vil bestå ved slutten av denne krigen. Vi sa dengang: Den annen verdenskrig må vinnes mot bolsjevismen, ellers er Europa bare en slagmark for de uten-europeiske makter.

Imellomtiden er det hendt meget. De konservative britiske kretser, der på den ene side fortsetter kampen mot Tyskland, som må bære hele tyngden av kampen med den indreasiatiske bolsjevisme, på den annen side imidlertid alt vil vinne en utgangstilling for en eventuell seinere kamp med sovjetrussene, handler som om vi enno lever i det 18. århundres — kabinetts-krigenes — tidsalder. I denne det klassiske diplomatis og sterkeste utfoldelse av den britiske likevekts-politikks tidsalder kom det i virkeligheten hverken an på folkene eller på idéene, når det ble ført krig. Fyrstenes interesse var det enerådende stats-prinsipp. Den som forveksler vår tidsalders forferdelige eksistens- og idé-kamp med rokokkotidens politiske metoder, befinner seg i samme situasjon som en mann med armbrøst, der skyter mot en panser. Det er ganske andre makter, som i dag er sloppet løs i denne kampen, makter, som ikke lar seg påvirke ved diplomatsamtaler, som de britiske ambassadører for tiden fører i de nøytrale land i Europa.

Enno for et år siden kunde det være tale om en tredje verdenskrig. I dag har England alt gitt sovjetrussene så mange prinsipielle konsesjoner, idet det først helt kaldblodig ofret hele Øst-Europa — at alle det britiske diplomatis hemmelighetsfulle antydninger faller helt fra hverandre, når en helt nøkternt overveier deres virkelige betydning. Ikke det hviskende britiske diplomati, men bare den tyske armé med dens

Fortsettes side 36

Mange Continental skrivemaskiner, som alt var i bruk under den første verdenskrigen, yter også i dag upåklagelig arbeid. Et tegn på høy presisjon. Etter denne krigen vil det — som etter 1918 — bli stilt økede krav til vår produksjon. Det tekniske fremskritt og våre nye erfaringer vil da hjelpe oss til å løse også denne oppgaven. Våre gamle prinsipper om beste

kvalitet vil holde seg uforandret.

Altså: også etter denne krigen igjen

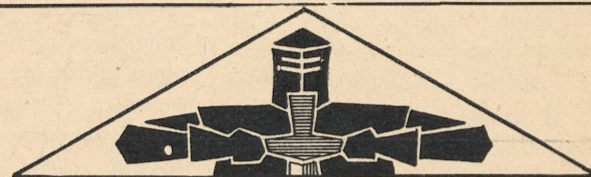
C O N T I N E N T A L

WANDERER-WERKE AKTIENGESELLSCHAFT

GENERALMAJOR THEISS:

PANSERREGIMENT „PRINZ EUGEN“

Det berettes her om en tysk troppeavdelings historie, som vil interessere leserne fordi den ut over det rent militære også er en politisk historie. Det er nemlig historien til den panserbataljon som ble skapt i den tidligere østerrikske forbundshær og der i dag på øffronten står som panserregiment „Prinz Eugen“

Det er midten av mars 1938. På ekserserplassen Bruck ved Leitha ved Wien står en panseravdeling ferdig til mottagelse. For to dager siden har der Führer innlemmet den tyske del av det tidligere østerriksk-ungarske monarki i Det stortyske rike. Og i dag venter Østerrikes eneste panseravdeling sjefen for de motoriserte tropper, general Guderian.

Avdelingens kommandant, en oberstløytnant, går generalen i møte. Han må støtte seg på to stokker, da han under en øvelse på høgfjellet var styrt ned med sin panservogn og blitt sterkt kvestet. Generalen går først langsmed fronten, deretter følger en inngående inspeksjon.

Avdelingen — i Østerrike het den panservognbataljon — hadde bestått i 2½ år. En ung troppeavdeling, et nytt våpen, uten erfaring og uten tradisjon. Men det merker en intet til. Den er godt sammenføyd. En stolt ånd besjeler bataljonen. Hvert ansikt uttrykker stolthet over deres våpen og hva de kan. De ser generalen rett i øynene, det lyser glede av deres blick. De kjenner ham jo alle sammen for lenge siden. De er utdannet etter hans grunnsetninger. De beundrer ham, og han føler den sjelelige impuls som strømmer ham i møte fra hvert øye.

Det var ingen lett oppgave å vekke denne ånd og bringe den på det nivå som den no befant seg. I slutten av september 1935 kom det noen hundre mann til Bruck. De kom fra 27 forskjellige troppeavdelinger. Og som det pleier å være ved slike anledninger: stamtroppene ga ikke nettopp sine beste folk vekk. En måtte altså begynne fra

grunnen av. Disse „leietropper“ måtte først bibringes forståelsen av hva soldatstanden innebærer. Hittil hadde de oppfattet militærtjenesten som en tvang. No måtte en lage overbeviste soldater og plikttoppfyllende menn av dem. Og det lyktes. Avgjørende innflytelse på dette hadde den mønstergyldige holdning som de få, men for det meste unge offiserer inntok til saken. De gikk til den vanskelige oppgave med begeistring og ytet alltid mer enn kommandanten kunde forlange. Og han forlangte ikke så lite.

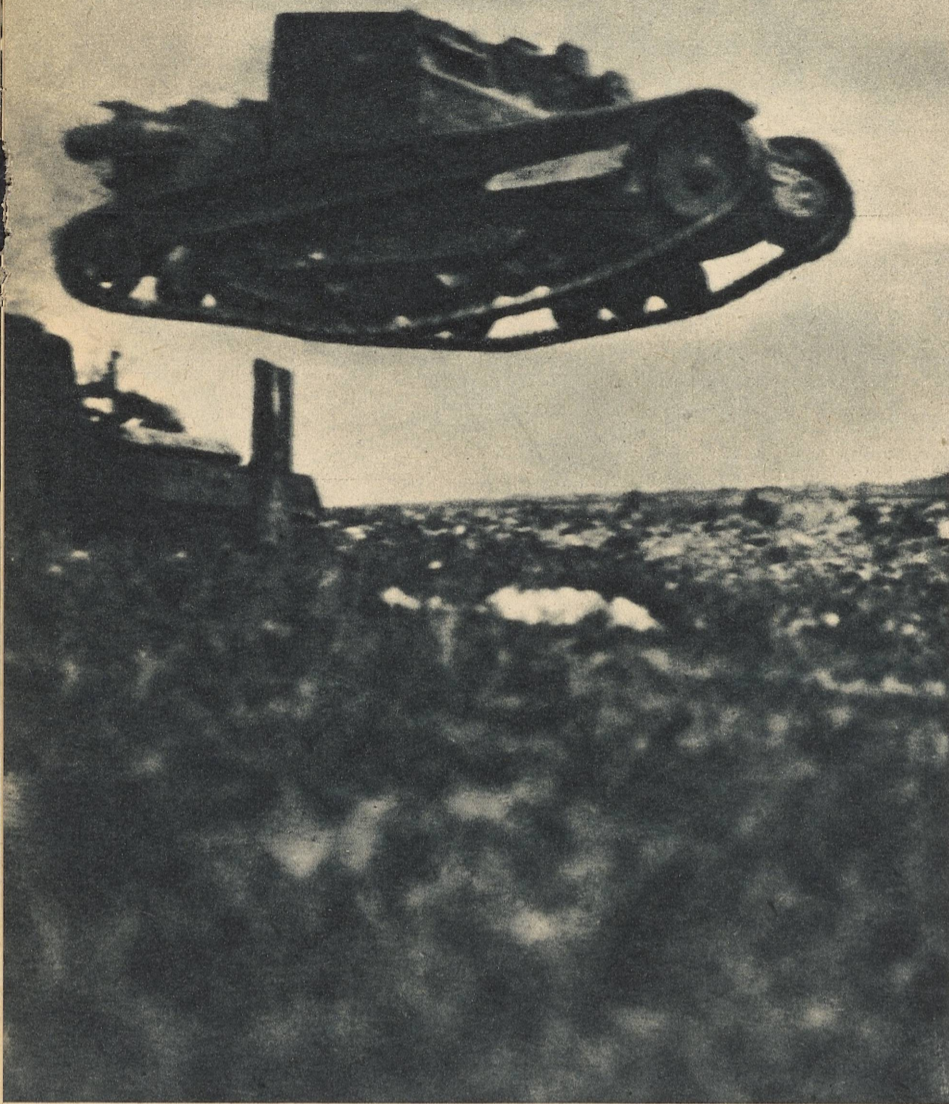
For det gjaldt å skape en spesiell våpenånd. Da Østerrike aldri før hadde hatt noe panservåpen, var denne oppgave ikke så lett. Pansring og hurtighet er panservåpenets grunnelementer. Det er et kraftig og hurtig våpen. Når gas det noen gang i den tyske historie no liknende? I tredveårskrigen var dog de tungt pansrede rytterregimenter det avgjørende våpen, nemlig kyrasérene. De var den gang høyt ansett. Schiller har skildret deres vesen i sitt skuespill „Wallensteins Lager“: „Mit dem Helm da und Wehrgehäng Schliesst er sich an eine würdige Meng. Muss ein fürnehmer Geist in ihn fahren.“

Denne ånd måtte no vekkes til nytt liv. En pansret ridder som støtter seg til sitt sverd, ble valgt til våpenmerke.

„Storm og stål“

Korsridderfanfaren ble valgt til paradefilermarsj. Og som valgspåk fikk bataljonen ropet: „Storm og stål!“

Stormen er deres element. Alltid foran alle andre. Alltid de første mot fienden. Bare med storm kan panservåpenet løse sin vanskelige og viktige opp-

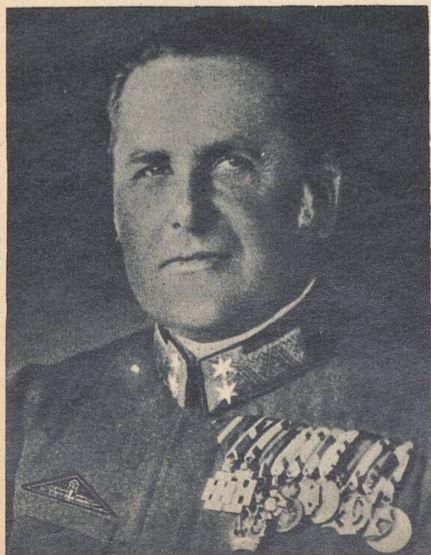
Et bilde som vakte sensasjon. Med dette bildet av en panser, som setter over en hindring i ett sprang, ble panserregiment „Prinz Eugen“ som den første og eneste panservognbataljon i den østerrikske forbundshær for første gang kjent i verden. Bildet ble dengang tatt under en øvelse. I dag har panserregimentet, som kjemper over hele Europa, alt i flere år en ærefull tradisjon

Generalmajor Theiss, i staben til Guderian, generalinspektøren for pansertroppene

Den første kommandant

Den østerrikske panservognbataljon ble oppstilt av oberstløytnant Theiss i Bruck ved Leitha i 1935. Oberstløytnant Theiss var dens første kommandant. I 1936 kom han ved et panserforsøk på høgfjellet så alvorlig til skade at han inntil i dag ikke kan gjøre fronttjeneste. No arbeider han som generalmajor (bildet ovenfor) med særlige oppgaver i staben til generalinspektøren for pansertroppene

Som oberstløytnant førte generalmajor Theiss den østerrikske panservognbataljon

gave. Av stål er dets rustning. Av stål er det beskyttende panser, som muliggjør deres spesielle kampart. Av stål er det uendelige beltebånd som fører panservognen mot fienden og som meier ned alt som kommer i dens veg. Av stål er prosjektilene med hvilke den ildspyende panservogn tilintetgjør sine motstandere. Og av stål må også pansersoldatens hjerte være, når han suser imot fienden.

Plutselig var de blitt begeistret for det nye våpen. Våpenstoltheten bar gode frukter. Et lite eksempel: Da en funksjonær ved et depot overfor en av soldatene antydte at han ved motagelse av reservedeler hadde forregnet seg i bataljonens favør, utbrøt denne opprørt: „Jeg er en pansersoldat, min herre!“

Arbeid var det beste middel til å øke dyktigheten og dermed også tilliten til seg selv og sitt våpen. Det gas knapt nok fritid og den ble heller ikke savnet. Trangen til å fullstendiggjøre ens egen viten førte til glad pliktoppfyllelse i edel kappestrid og dermed til grundige og omfattende utdannelsesresultater.

No var den dagen kommet da de kunde vise våpenets far hva de dugde til. Panservognbataljonen var utstyrt med den lille to-manns kampvogn som anvendtes i den italienske hær. Dessuten hadde den et kompani av tunge panser-speidervogner av innenlandske produksjon. Ytterlige tilbehør, som panserbrytende våpen på små kjørbare lavetter, en ganske fortrinlig skytterpanservogn som kunde kjøre både på hjul og på larvebelte, samt andre kjøretøy og våpen, brukbare i alt terreng, befant seg på prøvestadiet og kunde demonstreres. Et gammelt steinbrott med steile vegger og en bunn som liknet et månelandskap bød den beste mulighet til å bevise den fullendte kjøretøydannelse. På en skyteplass for småkalibrede våpen, improvisert men dog svarende til høyeste krav, ble det gitt bevis på skytekunstens høye nivå under de vanskeligste betingelser. En panserangrepsøvelse viste de taktiske oppfatninger. Den enkelte manns stramme holdning avrundet bildet. General Guderians skarpe blikk så tvers gjennom menneskene. Han var straks orientert. Han uttalte sin anerkjennelse overfor bataljonen. Han bestemte at panservognbataljonen skulde inngå i den tyske forsvarsmakt som panseravdeling 33.

De kjempet i hele Europa

Siden er det gått seks år. På disse årene har pansermennene i denne avdeling opplevd mer enn mange andre mennesker i hele deres liv, selv om de nådde en bibelsk alder. De har

Forbildet i våpenet

Panservognbataljonen i den østerrikske forbundshær hadde som våpen den pansrede ridder. Panserregimentet „Prinz Eugen“, som no kjemper i øst og fører panservognbataljonens tradisjon videre, har valgt seg prins Eugen til forbilde og våpen. Bildet nedenunder viser de beskjedne tomannstanks av typen Ansaldo ved en parade, som panservognbataljonen hadde på Ringstrasse i Wien. Med disse tanks hadde bataljonen sin første krigsmessige innsats under besettelsen av Sudeterland

I Olymps omegn

Her utspiltes det våren 1941 en kamp, som i panserregimentet „Prinz Eugen“'s historie gjør andre husarstykker rangen stridig. En britisk panserdivisjon hadde gått i stilling bak den forsumpede sletten, som tilsynelatende var umulig å passere for de angripende pansere. (1). Alle direkte veier var sperret, en vanngrav foran den britiske linje kunde ikke over-

skrides, brua var ødelagt. (2). Da fant angriperne en omveg gjennom myra (3) og våget angrepet (4), erobret så i retningen fra Kato-Ptolemais bak fiendens rygg landsbyen Mavrotopighi. De innesluttede briter flyktet alt om natten fra sin stilling og etterlot seg 30 panservogner. Panserregimentet „Prinz Eugen“ mistet ved dette foretagende bare én kampvogn

dratt gjennom hele Europa og har således sett mer enn de ellers noen sinne vilde ha sett. Mange av dem vilde ellers ikke være kommet utenfor sin heimstavnns nærmeste grenser.

De har kjempet i hele det europeiske rom, og de har kjempet tappert.

I Polen

De tok del allerede i besettelsen av den tsjekkiske stat. Som selvstendig panseravdeling i en motorisert divisjon dro de i det polske felttog. De førte med seg de våpen som hørte til den tyske førstehånds utrustning, altså i hovedsaken panserkampvogn I og bare noen få av modell II. De kjempet seg fram gjennom Beskidene til Galizien og kjempet således på de slagmarker hvor deres fedre hadde kjempet på Tysklands side mot Russland i den første verdenskrig. De nådde fram til Bug. Da de var i ferd med å sette over elva for å forene seg med den fra Øst-Preussen over Brest-Litovsk framrykkende pansergruppe under general Guderian, ble de kalt tilbake for å sperre tilbaketoget for den polske sør-armé, som trakk seg unna østover. I

området Zamoss-Tomassov kom det herunder til alvorlige, men helt igjennom resultatrike kamper. Den sterkt overlegne fiende, som her også satte inn panservogner, ble oppholdt av den østmarkiske divisjon og da forsterkninger inntraff, ble den fullstendig innesluttet og tvunget til å nedlegge våpnene. Dermed var også det egentlige felttog seierrikt avsluttet. Også denne avdeling hadde bestått sin prøve og hadde vist seg den tyske forsvarsmakt verdig.

I Frankrike

I den følgende vinter ser vi avdelingen ved vestvollen. Men vi kjenner den nesten ikke igjen. Den har no også mellomstore panservogner og er blitt til den II. avdeling av et panserregiment, hvis I. avdeling utgjøres av den hittilværende læreavdeling ved pansertroppskolen i Wünsdorf. Bare ansiktene er de samme. Eller kanskje ikke? De er muligens blitt alvorligere. I hvert fall mer erfarne og stolte i uttrykk og holdning. På vårparten står de sammen med alle de andre panserdivisjoner beredt til å gå mot fienden i vest. Divisjonen har en selvstendig, viktig opp-

gave. Den må på kortest mulig tid oppnå forbindelse med de i Nederland like ved Rotterdam nedsprungne fallskjermjegere for å sikre det vågelige foretagendes suksess. Dette lykkes da også i fullt omfang. Allerede den 13. mai kapitulerer festningen Rotterdam „under inntrykket av det forstående panserangrep“ og alt neste dag strekker den nederlandske armé våpnene — under inntrykket av denne kapitulasjon.

No iler divisjonen i de andre seierrike panserdivisjoners spor mot vest og er allerede med i kampene igjen ved Dunkerque. I annen fase av denne kamp bryter avdelingen fram av bruhodet ved Amiens, lider store tap i et minefelt, tar allikevel del i det annet seierstøkt og kommer sluttelig til Bordeaux.

Atter er det vinter. Atter blir avdelingen utfylt og utrustet på ny. Den er igjen blitt mere vektig og slagkraftig. Og nye erfaringer har øket dens kunnskaper.

På Balkan

Om våren 1941 finner vi avdelingen i det samme forband i Bulgaria. Det ser

ut som om det forestår den en lengere pause. Da kommer det plutselig til et kup i Jugoslavia. Italienerne, hvis militære ledelse allerede den gang var upålitelig, befinner seg i Albania i den vanskelige situasjon at de ved et konsentrisk angrep fra alle kanter kan bli tilintetgjort. Tyskland har i hele sin historie aldri latt en forbundsfelle i stikken. Og enno mindre i dag. Den 6. april går vår panserdivisjon over grensen og allerede den neste dag stormer den Makedonias hovedstad Skoplje eller Üskub. Det er en bedrift av meget stor strategisk betydning. Ved besettelsen av dette trafikkutepunkt er krigsskueplassen delt i to deler. Forbindelsen mellom Jugoslavia og Hellas ble avbrutt, den nordlige del isolert og navnlig avskåret fra enhver understøttelse av de britiske krefter som sto i Hellas. Ikke nok hermed, deler av divisjonen trenger den 8. april videre mot vest, bøyer av mot sør og oppretter den 9. april i egnen ved Ochridsjøen forbindelse med italienerne. Disse er dermed utenfor fare.

Men divisjonen hviler ikke. Den trenger videre fram mot sør, erobrer den

11. april Monastir og går den 13. april over den greske grense.

To dager seinere ser vi den allerede i forterrenget til Olymp foran en meget vanskelig oppgave. Denne dag skulde bli deres æresdag. Fienden — en britisk panserdivisjon — hadde her forskanset seg bak en uinntagelig stilling. De sto på et høyereliggende platå og foran stillingen deres bredde det seg ut en fullstendig uoversiktlig og meget sumpig slette helt til Ptolemais. Dessuten gikk det en bred vanngrøft tvers over sletten der tjente som en fullkommen panserhindring. Den vegbru som førte over grøften var fullstendig ødelagt og lå midt i ildinjen.

Panserregimentet var etter en forfølgelsesmarsj på 10 km trengt inn i Ptolemais. Den rekognosering som straks ble foretatt, brakte den overfor skildrede situasjon for dagen, men førte også til oppdagelsen av en mindre god veg som fra det vestfor liggende Ano Ptolemais gikk igjennom sumpen mot sør. Uten nølen befalte divisjonskommandanten som i mellomtiden var inntruffet, panserregimentet å gå til angrep ad denne usikre veg. Og dette skjedde. Det kom igjennom sumpsonen, svingte inn mot øst og stormet under stadig ildkamp med fienden landsbyen Mavropighi som lå bak fienden. Den fulle utnyttelse av det store resultat ble forhindret av det inntredende mørke, selv om kampen enno noen tid fortsattes. Natten ble av fienden benyttet til fluktiliknende rømning av kampfeltet. Herunder lot han store mengder av sitt materiell tilbake. Den følgende dag talte de tropper som ryddet opp på kamp-plassen 30 — for det meste utbrente — britiske pansere og meget annet materiell som var latt tilbake. På vår side falt det ut en eneste panservogn av type I, en annen hadde lidt mindre skade.

På østfronten

No marsjerte avdelingen fra Hellas til Sør-Frankrike. Snart etter kom den til Østfronten hvor i mellomtiden de hardeste av alle kamper hadde begynt. Skjønt regimentet ikke var med helt fra begynnelsen, hadde det dog straks etter det var blitt satt inn en stor andel i ødeleggesslaget ved Uman. Noe seinere dannet avdelingen spissen på den sørlige panserkile som omsluttet kamprommet omkring Kiev. Den nordlige arm av denne tang blir dannet av generaloberst Guderians panserarmé. Langsomt og ubønnhørlig slutter denne seg sammen til historiens største tilintetgjørelsesslag.

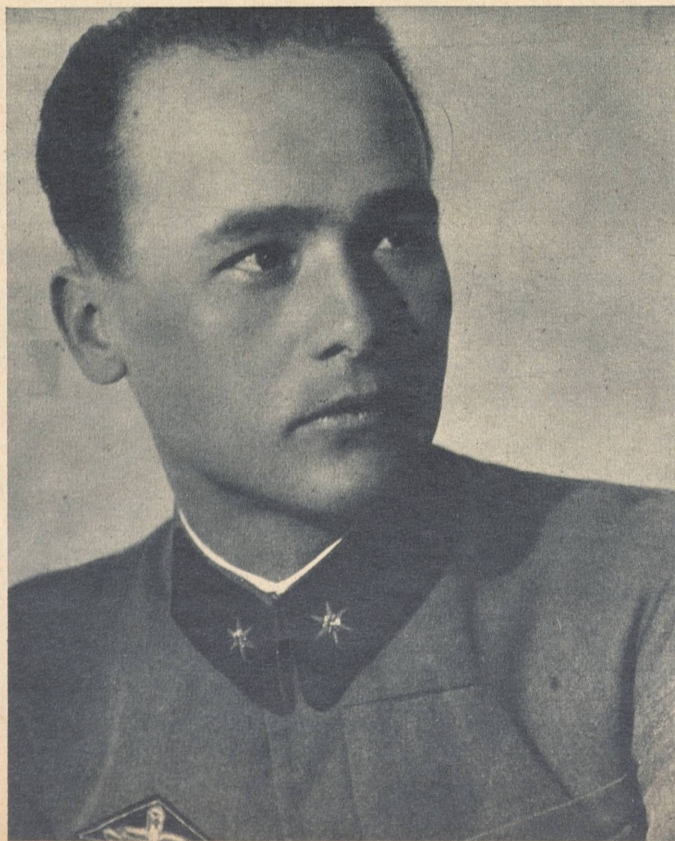
Et gjensyn

Vår avdeling streber mot nord. I stadige kamper gjelder det å slutte denne ståringen. Men enno ser en intet til de egne troper som fra nord rykker fram mot sør med det samme formål. Avdelingens kommandant beslutter seg

På seks år...

Bildet ovenfor viser det historiske øyeblikk, da den tyske general Guderian (1) inspiserer den østerrikske panservogn-bataljon i dens garnison og innlemmer den i den tyske forsvarsmakt. Bildet viser ham med sin stab i kretsen av panservognbataljonens offiserer med kommandanten, oberstløytnant Theiss (2). Siden da har panservognbataljonen og dens menn opplevd og laget historie. Tre av offiserene på dette bildet bærer i dag ridderkorset, premierløytnant Schneider-Kostalsky (3), premierløytnant Pössl (4) og premierløytnant Kohout (5), tre andre er falt. Vi vil her fortelle litt om prestasjonene til enkelte av mennene i panservognbataljonen. Bildene nedenunder viser f. eks. den voldsomme omstilling fra ung fredsoffiser til krigserfaren kommandant. De viser løytnant Pössl (bildet ovenfor 4) i panservognbataljonen i 1938, og 1944 som major og kommandant for en panseravdeling i panserregimentet „Grossdeutschland“

Panserregiment „Prinz Eugen“

nettopp til et nytt angrep mot en fiende som stadig ligger i vegen for ham. Han gir sine befalinger gjennom radio:

„Lava. Lava. Klar til kamp. — Marsj. Ferdig. Kom!“

Da hører han i stedet for det ventede svar følgende spørsmål:

„Lava. Lava. Hvem gir befaling til angrep?“ „Ferdig — vi kommer!“

Han melder seg: „Kaptein K.“

Da hører han plutselig: „Her er kaptein Sch-K. Er det deg, Karl?“

„Ja, Ferdinand, hvor befinner du deg?“

Og no viser det seg at spissen på den nordlige panserkile allerede er i umiddelbar nærhet. Panseravdelingen som ligger i tēten, hadde tilfeldigvis det samme psevdonym og den samme bølgelengde.

Begge kommandantene var imidlertid gode venner fra den tiden da de var løytnanter ved den forhenværende panservognbataljon. Det var deres første gjensyn siden den gang, da de kort etter trykket hinannens hender. Og deres hjertelige gjensyn var også samtidig en forutsetning for det veldige tilintetgjørelsesslag ved Kiev.

Den stålsatte ryggrad

Fra Kiev marsjerer panserdivisjonen med generaloberst Guderians panserarmé mot nordøst, tar del i dobbeltslaget ved Vjasma-Brjansk og er også med i det videre seierstokt fram mot Moskva. Plutselig og tidligere enn ellers setter vinteren inn. Den seierrike operasjon kan ikke føres til ende. No gjelder det å skape en forsvarsfront. Tvers gjennom dette tilsynelatende endeløse rom må det i hittil ukjent kulde og i stadige snøstormer dannes en voll mot bolsjevikene, som fortrolig med land og klima har alle fordeler på sin side. Denne voll kan bare dannes av mennesker, for materiell er ikke til stede. Og mot denne levende voll driver kommissærene de røde horder fram i veldig overmakt. Atter og atter. Men vollen holder stand. Vel kan fienden med store blodig tap oppnå lokale resultater og sågar noen steder også inneslutte større tyske forband, men det blir intet tilintetgjørelsesslag. Selv månedsvis innesluttede forband holder den befalte stilling, bryter gjennom den fiendtlige ring på gitt tidspunkt og bereder fienden den skjebne som han hadde tiltenkt dem.

I disse svære kamper står panservåpenet trofast ved grenaderenes side. De danner den stålsatte ryggrad og er til stede overalt hvor faren truer. Gjen-

nom berg av snø baner de seg veg til angrep. Og overalt kaster de fienden tilbake, kullkaster hans planer og tilintetgjør ham.

Også vår avdeling er med i denne kamp i forreste linje. Men når en panservogn faller ut, griper besetningen til geværet, maskinpistolen eller mitraljøsen og kjemper på denne måte videre på grenaderenes side.

Fronten holder. Den står i jernhard pliktoppfyllelse. Det er en stor, men stille heroisme. Ingen særmeldinger beretter heimlandet om store seire. Men de sjelige og legemlige ytelser er meget større. Først når krigen er slutt, vil en fullt ut kunne vurdere dem.

Vinteren tar slutt. På vårparten forsøker fienden ved en offensiv å komme de tyske angrepsforberedelser i forkjøpet, men blir tilintetgjort. Så setter det tyske angrep inn. De tyske panservogner stormer mot øst. Med den samme elan og kraft trenger de inn på fienden og når på kort tid fram over Don til Volga og inn i Kaukasus. Da svikter pludselig den italienske troppeledelse. Den svikter i Afrika, men også på østfronten. Derav følger en ytterst vanskelig situasjon som bare kan mestres under smertelige ofre. Men situasjonen beherskes og fiendens store planer blir også i året 1942 kullkastet.

I disse kamper har vår divisjon hatt sin fulle andel. I de svære kamper er den sluttelig smeltet sammen til en liten rest. Den er stolt av sine prestasjoner, men også av de store ofre i deres rekker, det beste bevis på deres pliktoppfyllelse.

Ved begynnelsen av året 1943 gir avdelingen sine gjenværende panservogner til I. avdeling og blir trukket tilbake fra fronten. Den kommer til en øvelsesplass, blir supplert og får som selvstendig avdeling en annen betegnelse. Den er den aller første avdeling som blir utstyrt med helt nye, særlig kraftige panserkampvogner og er særlig stolt av denne utmerkelse. Snart er den ved fronten igjen. Den står i brennpunktene til disse harde kamper. Selv de store tap som den må lide i denne kamp der pågår uten pause, har ingen innflytelse på dens holdning. Med sammenbitte tenner står de også no i forreste linje, her kjemper de uavbrutt og vil også framtidig gjøre sin plikt med den klippefaste overbevisning at de må gjøre den ytterste innsats for å tilkjempe seg seieren.

„Prinz Eugen“

Ved slutten av året 1942 får regimentet en ny kommandant. Denne erkjenner straks, skjønt han kommer fra en annen landsdel, den særlige ånd som besjeler disse pansermenn fra Donau-

En mann fra regimentet „Prinz Eugen“. I 1933 meldte oberfeldwebel Holzer seg som frivillig til den daværende østerrikske forbundshær. I 1937 ble han utdannet til sjåfør og skytte i panservognbataljonen, hvorav seinere panserregimentet „Prinz Eugen“ oppsto. Etter innmarsjen i Sudetland og i Böhmen-Mähren var han med i de viktigste felttog i krigen: i Polen, i Frankrike, på Balkan og i østen. To ganger ble han såret i øst, hans panser skutt i stykker tre ganger i øst, men hver gang kom han helskinnet fra det. Han er tildelt EK I, EK II og panserstormmedaljen. Dette var hans bravurstykke: i nærheten av Voronesj hadde han i oppdrag med sin avdeling som bare talte enno tre panservogner, å holde en landsby. Da atten sovjetrussiske „T 34“ angrep landsbyen, ga han sovjetrusserne inntrykk av at landsbyen var full av pansere. Nesten 12 timer ble fienden liggende foran landsbyen uten å angripe. Imellomtiden ble det tilkalt tysk luftvernsskyts og antitankskyts, og de sovjetrussiske panservogner kunde tilintetgjøres uten at de hadde merket bedrageriet. Så dekket han som den siste infanteriet, som hadde fått ordre til å trekke seg tilbake, og skjøt sønder tre „T 34“. Riktignok ble han da truffet selv. De tyske grenaderer kunde uhindret innta sine nye stillinger

På østfronten i 1943: panserregimentet „Prinz Eugen“ rede til angrep

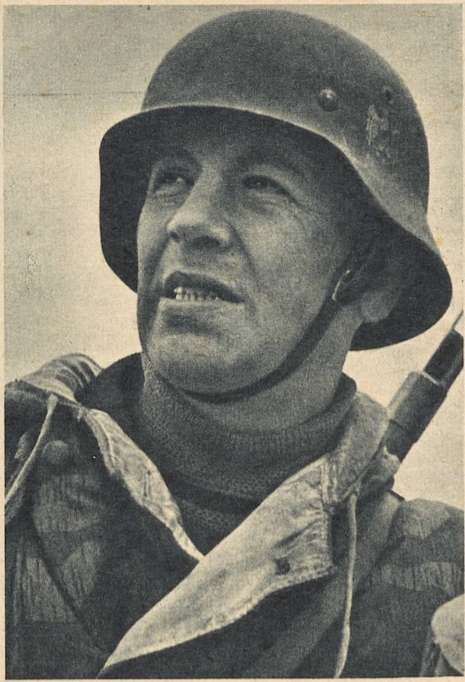
En av pansercommandantene. Feldwebel Strodl, som kom til forbundshærens panservåpen alt da han var atten år gammel og har kjørt på kryss og tvers over Europas slagmarker med det nuværende panserregiment, hans panser er blitt skutt sønder to ganger, tre ganger kjørte han på miner, men er hittil ikke blitt såret. Over 80 angrep kjørte han med sin panservogn ved fronten. EK I fikk han alt som panserkjører vinteren 1941/42. Fra november til februar i vinter var han uopphørlig i innsats. I dag er han pansercommandant. Også om ham kan vi berette mangt et bravurstykke. I panserlaget ved Bjelgorod kjørte han på en mine. Skaden var ikke stor, men panservognen måtte under stadig beskyting repareres igjen. En sovjetrussisk „T 34“ sto et eller annet sted i god dekning og fyrte uavbrutt. Hans egen panservogn var ubevegelig og vergeløs. Allikevel greide han å utbedre skaden, panservognen for videre — ikke noe under at besetningen først og fremst gjorde opp regnskapet med „T 34“. Etter det annet skudd sto sovjetpanseren i flammer. Ikke noen fulltreffer har gledet feldwebelen så meget som denne. Foruten EK I og EK II er Strodl blitt tildelt panserstormmedaljen

Helt fra første minutt... Den 10. mai 1940, om morgenen. Oberfeldwebel Schlosser har permisjon og er heime. Da hører han i radioen meldingen om at de tyske tropper marsjerer inn i Nederland. Hans panserregiment ligger ved den nederlandske grense. Det er klart at kameratene er med ved innmarsjen. Oberfeldwebel Schlosser lar alt ligge og søker opp sitt kompani. Etter megen omflakken — i pansernes spor — lykkes det ham virkelig å melde seg tilbake ved kompaniet fem minutter før den første kampen. I Frankrike-felttoget var han den første av underoffiserene og de menige i panserregimentet som ble tildelt EK I. Tidligere var han med i Polenfelttoget. Så kjempet han på Balkan og i Sovjet-Russland. To ganger ble han såret i kampen, siste gang i øst. Så alvorlig at en neppe trodde han skulde komme seg igjen. Femten måneder lå han i lasarettet. No har han igjen meldt seg til fronten — skjønt han enno ikke er helt frisk — og vil snart være ved sitt regiment igjen. Ved siden av de to jernkors og panserstormmedaljen bærer han også såredemedaljen i sølv. Han håper at han en vakker dag som dengang igjen kan gå i sitt gamle kompanis panserspor

I flere timers hard kamp knekket panserne fra regimentet „Prinz Eugen“ den hardnakkede fiendtlige motstand

Panserregiment „Prinz Eugen“

Det avhenger særlig av ham. Feldwebel Leiner har i panserregimentet den ansvarfulle jobb å ta seg av våpen og materiell. Det kreves derfor i panservåpenet fremragende tekniske kunnskaper. Siden 1934 har han vært soldat. Han ledsaget regimentet på alle felttogene. Hans private kjæpphest er balalaikaen, som han drar med seg overalt. På alle slagmarker hvor regimentet kjempet, klang ofte om kvelden feldwebelens skattede balalaika i kvarteret

Han utmerket seg på rekognoseringstokter. Feldwebel Vecek var kolonnefører under felttogene i Polen, Frankrike, på Balkan og den første tid i øst. Så ble han fører for en speiderpelotang, og han er kjent for at han alltid oppnådde målet. Og mange ganger i kamppausene gis det meget annet enn militære mål for en gammel soldat. Det er gode og ordentlige kvarterer, og heller ikke der skal feldwebelen gå til ro, før han har nådd sitt mål også her, fortelles det

Til venstre: løytnant Kohout som pelotangfører i den østerrikske panservognbataljon i 1938 og (under) som major og kommandant for annen avdeling av panserregiment 33 („Prinz Eugen“)

Ovenfor til høyre: premierløytnant Schneider-Kostalsky i den østerrikske panservognbataljon 1938. I dag er han major og ridderkorsbærer, og ble etter den hurtigste forfremmelse alt betrodd ledelsen av et panserregiment

Nedenunder til høyre: major Streit, likeledes „gammel“ i panservognbataljonen, leder utdannelsen ved det nyeste pansermateriell. Neppe ett våpen får stadig så mange tekniske nyheter som panservåpenet. Erfaringene fra et felttog blir utnyttet alt i det neste, og utdannelsen armanskapene ved de videre utviklede våpen hører i et panserregiment til de viktigste oppgaver

Etter hard kamp. Regimentets døde blir brakt til hvile i fremmed jord

landet, merker hvor stolte de er av sine forfedre, de tungt pansrede riddere og får den utmerkede idé å forankre denne tradisjon fastere og å pleie den.

Etter den 2. mars, den dagen da regimentet ved sitt energiske angrep forpurret sterke sovjetrussiske krefters store gjennombruddsforsøk ved Shidra, gir han det navnet „Prinz Eugen“ til våpen og symbol.

Han hadde ikke kunnet finne noe bedre. Det var prins Eugenius, den edle ridder, der som Det tyske rikes første riks-feltmarsjal reddet Tyskland og hele Vesterlandet fra en overmektig fiendes framstorming fra sørøst. Under ham kjempet de tungt pansrede riddere på samme måte som panserregimentene gjør i dag: kraftige gjennombrudd med avgjørende seire.

Den verdenskjente Prins Eugen-marsj er no deres regimentsmarsj og hver av regimentets vogner er smykket med et bilde av ham slik som han er framstilt i det monument som står på Hel-denplatz i Wien.

„Panserregiment Prinz Eugen“.

Hver donaulender kjenner denne skikkelse og dens historiske berømmelse og hver av dem er også stolt av ham, stolt av å føre hans navn, hvilket betyr en glad forpliktelse til å kjempe og seire i hans ånd.

Det jernhårde ansikt

No ligger det fem år bak oss. I disse år er avdelingen ikke bare militært sett gått opp i den tyske forsvarsmakt, men på samme måte som hele Østmarken sammensmeltet med brødrene i det gamle rike. Her gis det ingen grenser mer. De motsetninger som er oppkonstruerte av våre motstandere, hører heime i fantasiens verden. Fra Narvik til Kreta, fra Bordeaux til den høyeste fjelltopp i Kaukasus har Donaulandenes sønner kjempet og seiret. Ofte ble deres bedrifter anerkjent av der Führer og meget ofte særlig hevd fram i forsvarsmaktens rapporter. De har bevist at de er en fullt ut verdig del av det tyske folk og at de heller ikke vil være noe annet.

Vår panseravdeling står da også i forreste linje. Den har holdt sin ed til der Führer og bevist at den er beredt til å seire eller dø for sin tro på der Führer og det tyske folk og for Europas framtid. Den er forblitt seg selv tro.

Og dog har den i dag et annet fysiognomi. Den største del av disse år var oppfylt av krig. I denne tid er livet og opplevelsene trengt sammen. Et krigsår byr på mer enn et helt liv i fredstid. I disse unge menns ansikter har opplevelsene satt sine spor. De er ikke blitt så meget eldre av år, men dog av erfaring, viten og dyktighet. Skarpe trekk kommer til syne under den svarte lue. De er i dag alvorlige,

modne menn. Deres kampånd er blitt sterkere og mer selvbevisst. De vet at de alle er soldater og forbilder for den oppvoksende ungdom. For lengst er deres våpens element, stålet, smeltet sammen med dem. No danner det ikke bare det beskyttende panser, beltekjedens kraft, det dødbringende prosjektil, no omslutter det også deres hjerte og vilje. Harde som stål står de foran fienden og kjenner ingen andre tanker enn — seier.

De unge løytnanter fra den gang er i dag erfarne majorer og står ved fronten som avdelingskommandanter i panservåpenet eller på andre viktige poster. Tre av dem er innehavere av ridderkorset, tre andre fant heltedøden i spissen for sine tropper. En av dem er så hårdt såret at han ikke kan anvendes ved fronten. Rikets omfattende for-sorg gjør det mulig for ham å vie seg til det nasjonaløkonomiske studium og åpner ham derved adgangen til et nytt yrke.

Et større antall av bataljonens underoffiserer har vist seg skikket til å bli offiserer og står no som løytnanter og kapteiner i forskjellige stillinger. En av dem har særlig utmerket seg i Libya, er innehaver av Deutsches Kreuz i gull og er i dag major og kommandant for en panseravdeling ved fronten i Sør-Italia. De andre underoffiserer har, såframt de ikke er blitt funksjonærer i forsvarsmaktens forvaltning, fått grad av oberfeldwebel eller stabfeldwebel og står no som troppførere eller hauptfeldwebel i sine enheter ved fronten eller som krigserfarne læremestre i reservéhæren.

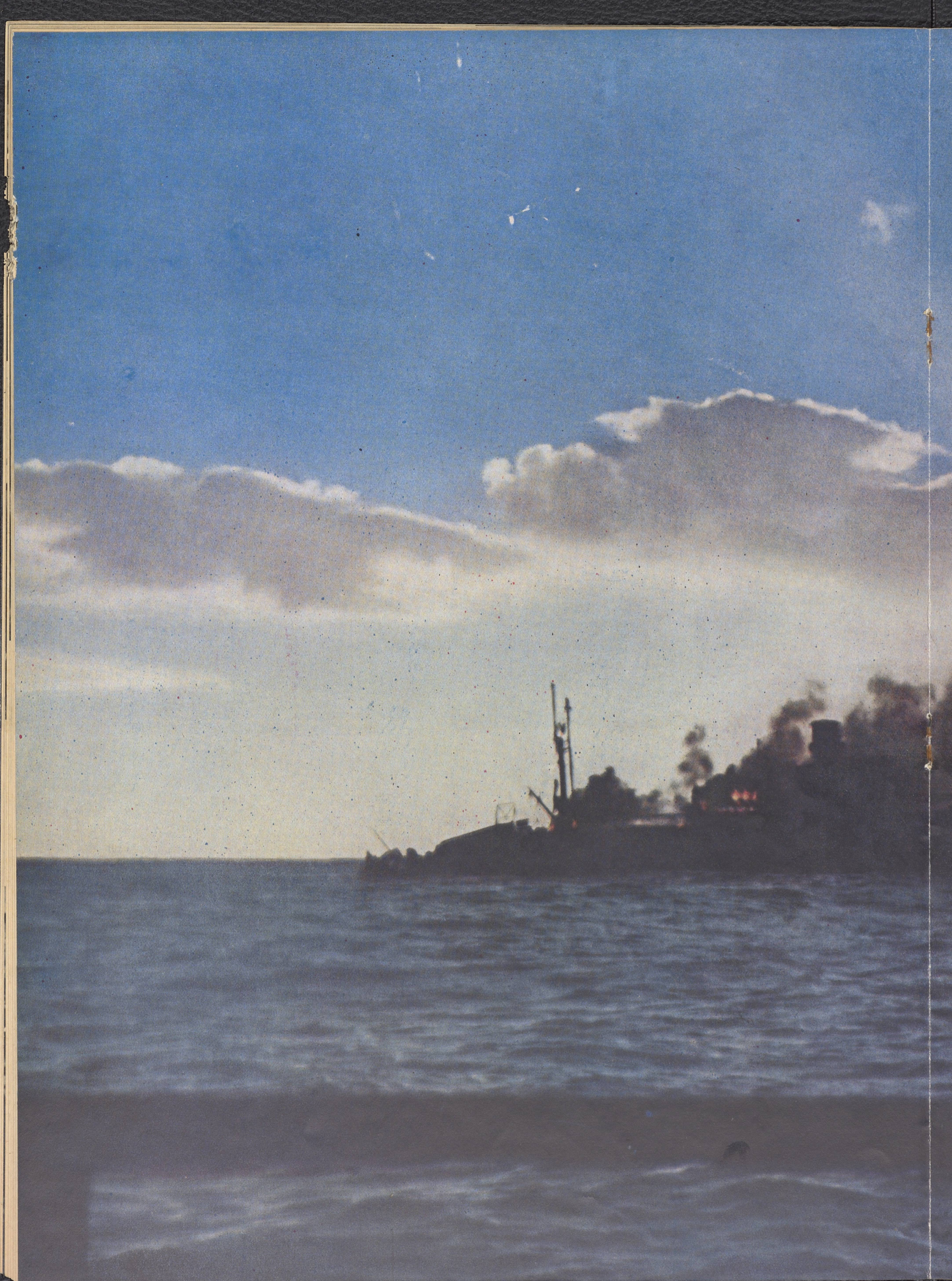
Og de tidligere rekrutter? I dag er de de obergefreiter som danner kompaniets ryggrad. I mer enn fire krigsår er de blitt krigserfarne kjempere, som mestrer selv de vanskeligste situasjoner. Om de er kanonører eller sjåfører, eller om de selv fører sin panservogn, de utfyller sine plasser helt og fullt. De behersker alle gjøremål innen panservåpenet og er således den beste garanti for den svære og stolte panserkamps suksess. At de unge reserver i løpet av kort tid kan leve seg inn i kampen, er for den største del deres fortjeneste. De bærer alle med stolthet jernkorset, mange av dem allerede det av I. klasse. Deres bryst smykkes av østmedaljen, panserkampvognmerket, frontmerket og såredemedaljen.

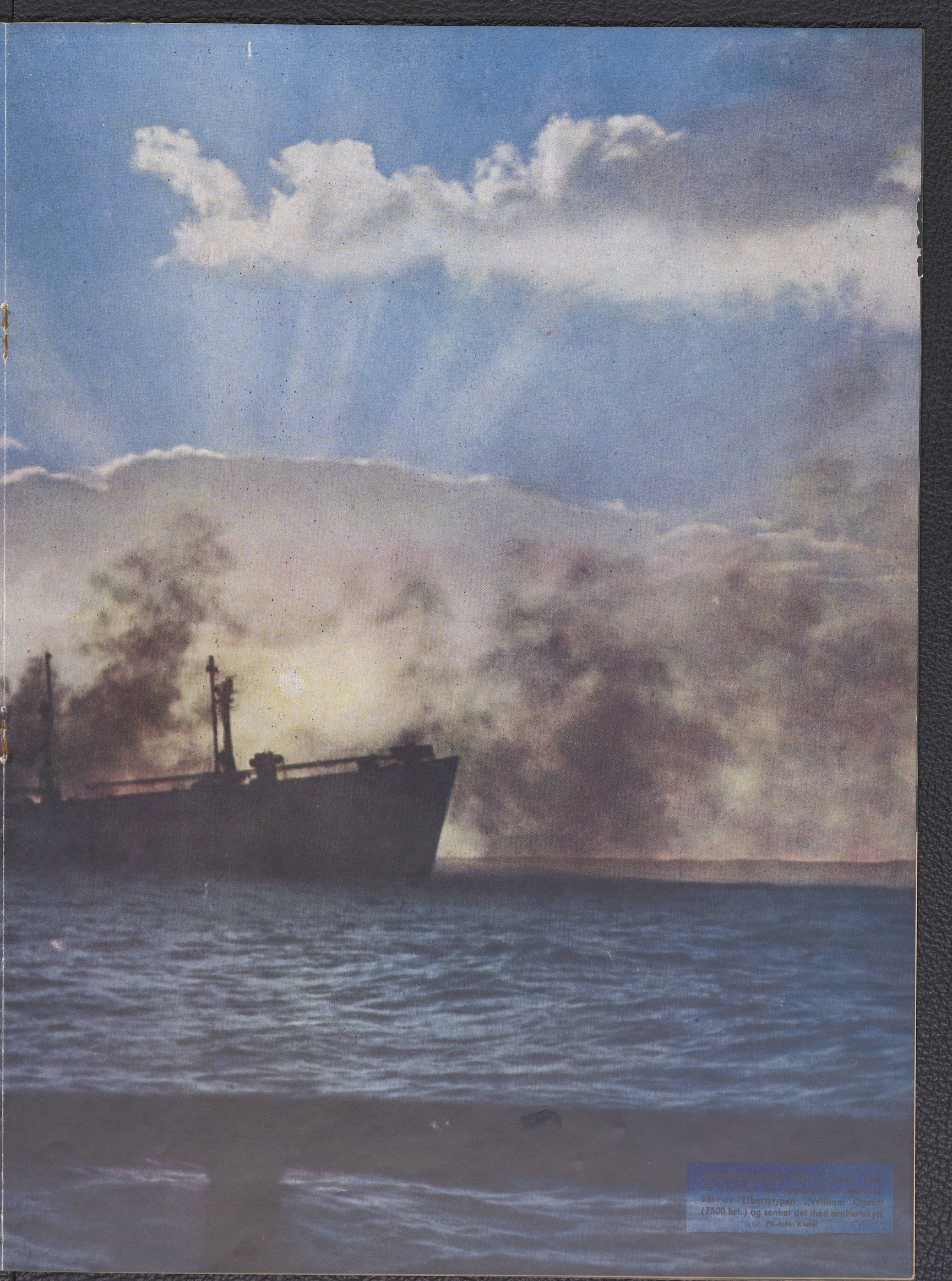
Krigen har forvandelt dem. Men én ting har de beholdt: den stolte ånd. Ved siden av stoltheten over deres våpen, beror denne ånd på den faste overbevisning om at denne krig er nødvendig for å oppnå det tyske folks rett til å leve. Hver av disse gamle kjempere vet at Rikets skjebne og dermed hele Europas skjebne blir avgjort av den tyske forsvarsmakt, og derfor er de i enhver tid beredt til å sette livet inn.

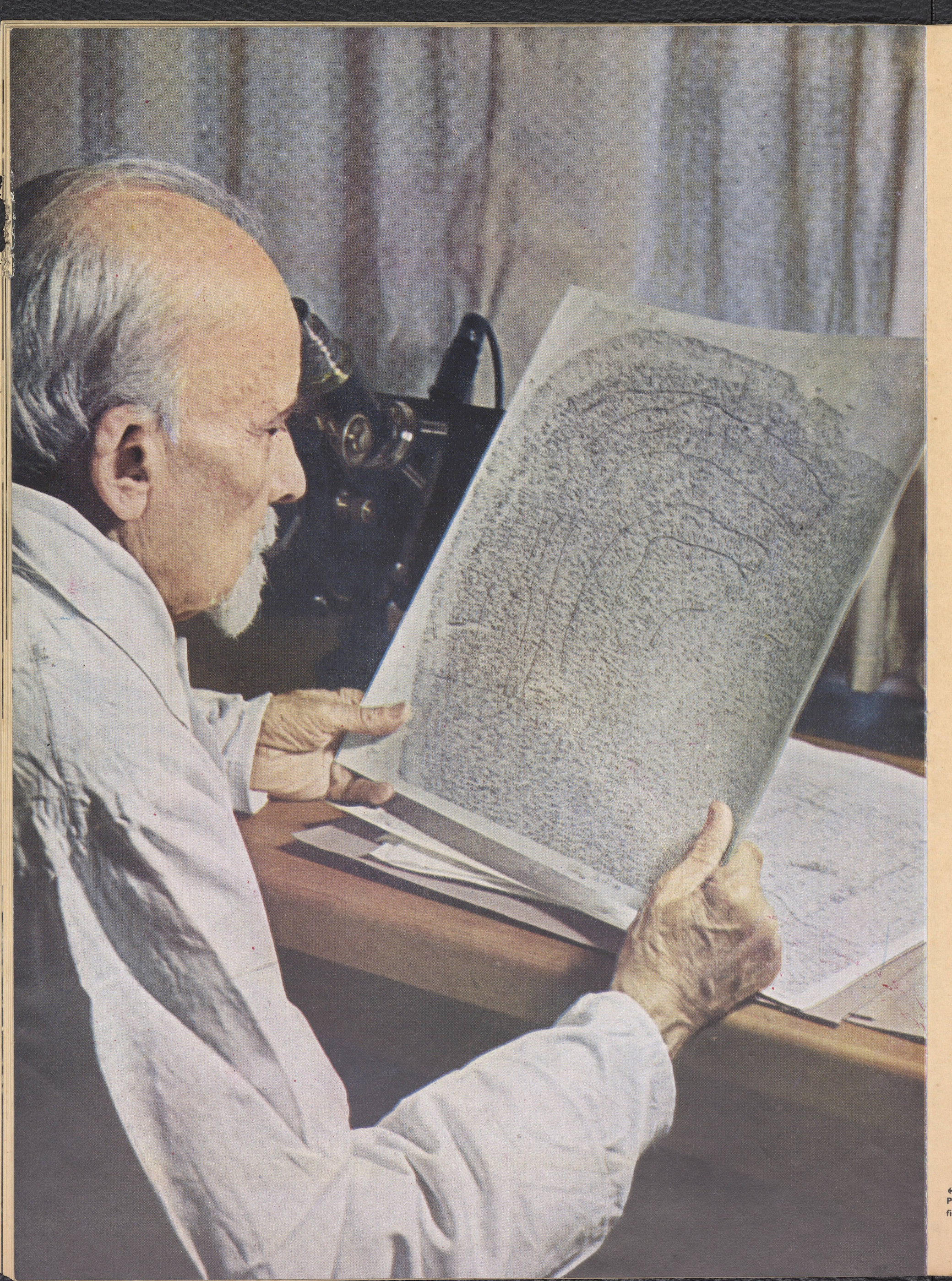
Ordre fra hovedkamplinjen.
Eikelauvbærer general Horn-
lein, snakker med sin kampstans

PK-foto: Hanns Hubmann

Argentinianen Det Indiske hav.
En lyst ubåt har oppdaget en nedfrakt-
båt av Libertytypen „William Oger“
(7500 bri.) og senket den med artilleriskytte
PK-foto: Klefer

Hjernenes panteon

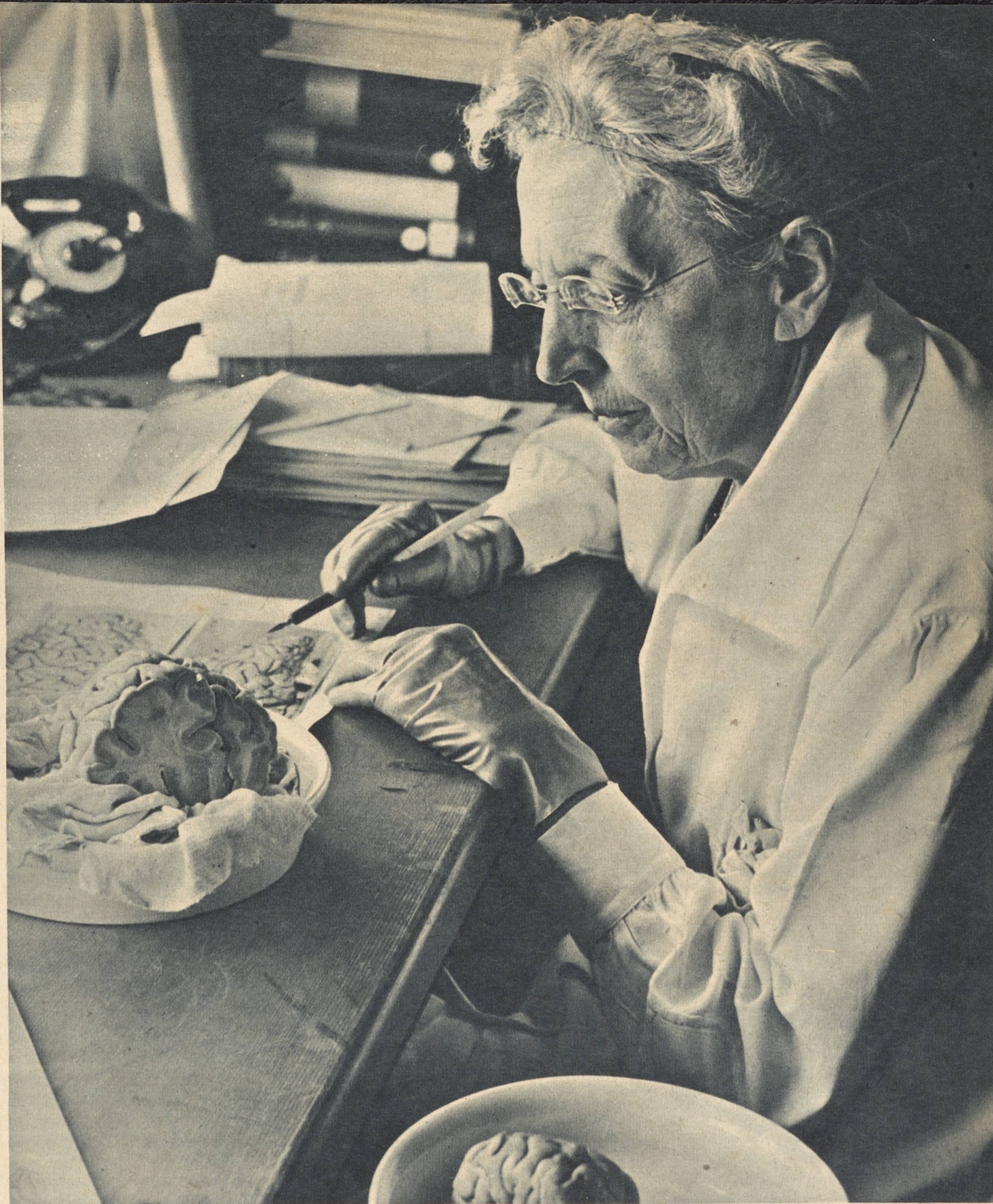
I professor dr. Oskar Vogts hjerneforskningsinstitutt

Professor Oskar Vogts hjerneforskningsinstitutt ligger i Schwarzwald. I nesten fem decenniers intensivt arbeid har professor Vogt sammen med sin hustru dr. Cécile Vogt, der som sin mann før den første verdenskrigen hadde en stor praksis som nervalgje i Berlin, samlet en hjernesamling. Med langt mer enn 300 til snittsserier preparerte hjerner av normale, syke og særlig begavede mennesker inneholder den materialet for forskningsarbeidene.

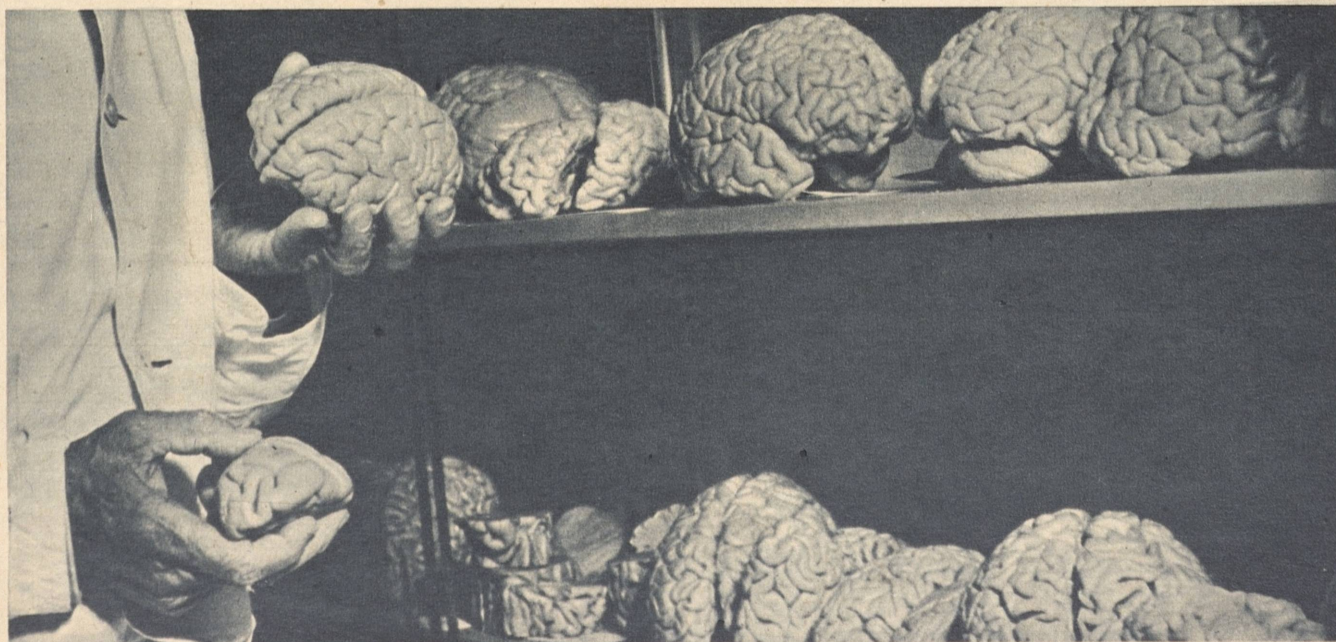
Alt i sine yngre år satte professor Vogt seg til oppgave å finne ut forbindelsene mellom hjerne- og sjel livet. Han vilde derved dels lære å kjenne hjernens normale funksjoner, dels konstatere for lægeinnsikt om og med hvilke hjerneforandringer sjelelige forstyrrelser er forbundet. I hjerneforskningen hittil innskrenket en seg utelukkende til av den ytre forming av visse hjernesentrer (bl. a. av særlig mange folder) å slutte seg til utviklingen av de tilsvarende evner.

Professor Vogt går nå et skritt videre, idet han utforsker celleoppbyggingen av de forskjellige hjernesentrer. Ved disse undersøkelser ble også professor Vogts teori bekreftet at det ikke kan gis et universalgeni. Størrelsen av hjernen til et voksent menneske er bare underlagt relativt små svingninger. Er altså et hjernesentrum særlig sterkt utviklet, må naturmessig sentret til en annen evne innskrenkes på mindre rom, altså være mindre sterkt utviklet. Et eksempel på dette er sammenlikningen mellom synsfeltet til et normalt menneske og et åndelig høytstående menneske. Det åndelig høytstående menneske er på en måte en krøpling med hensyn til syns- og orienteringsevne.

Et praktisk og for framtiden ventet resultat av professor Vogts forskninger er det å oppdage hvorvidt det ved hjelp av bestemte nærings- og virkestoff kan innvirkes på de enkelte hjernevevdelene og det dermed kan oppnås en helbredelse eller forebygging at alvorlige sinnssykdommer. Slik som det i dag alt er mulig for oss hos dyr ved hjelp av tilføring av spesielle hormoner å la spesielle evner komme til sterkere utvikling, og på den annen side hemme og stanse sykelige arveanlegg i deres virkning.

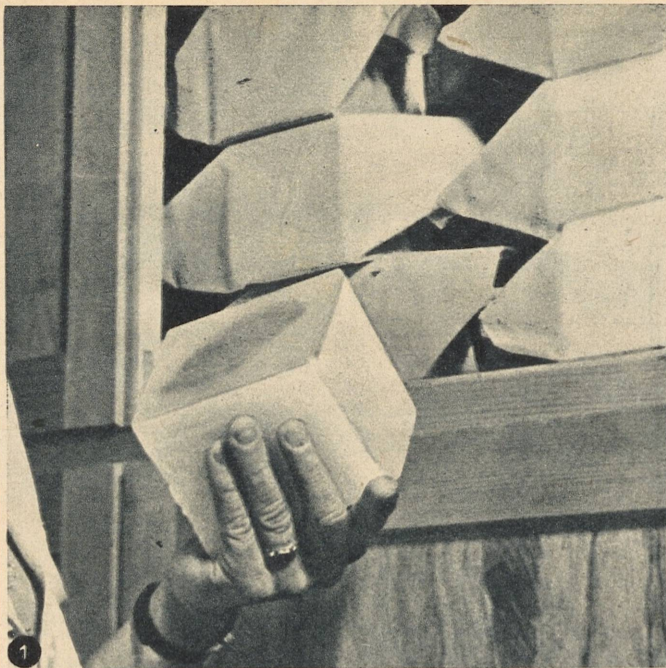
Fotos istedenfor avstøpninger. En gir i dag for det meste avkall på å foreta avstøpninger av hjerner. Istedenfor fotografere en dem fra alle sider. På slike fotos tegner fru dr. Vogt — hun benytter den friske hjernen som mønster — inn hjernens forskjellige funksjonssentrer

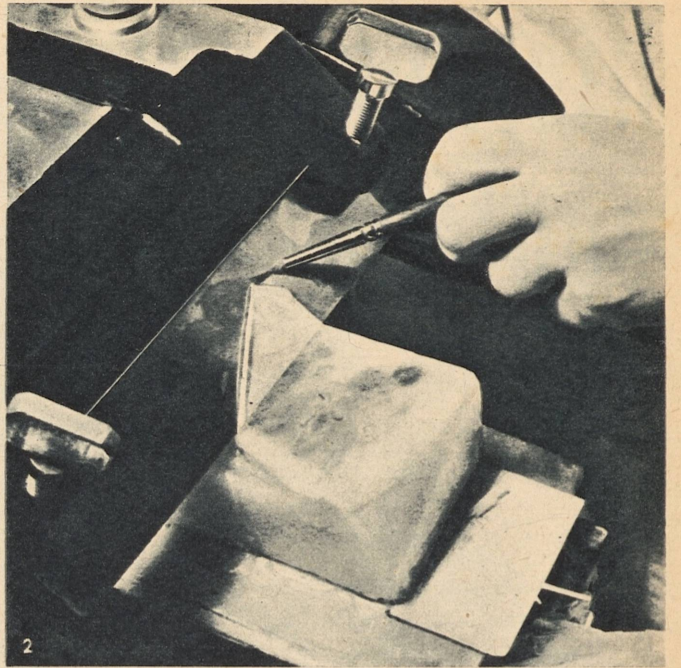
En interessant sammenlikning: høyre hånd holder hjerneavstøpningen til en kretiner, den venstre avstøpningen til en gorilla. Ved siden av hjernene av Sudermann, Ostwald, Schemann (Gobineau-elev) inneholder samlingen hjernene til komponister, språkgenier, men også til mordere. Tallrike hjerner til høyere og lavere aper og andre dyr helt ned til snabeldyret tjener denne sammenliknende anatomi

← Professor Oskar Vogt betrakter en av filmfoliene til sine 300 hjernesnittserier

1 For hjernesnitt må hjernen først herdes og så legges ned i parafin, helst 4 timer etter døden. Slik behandlede hjerner fyller flere skap i hjerneforskningsinstituttet

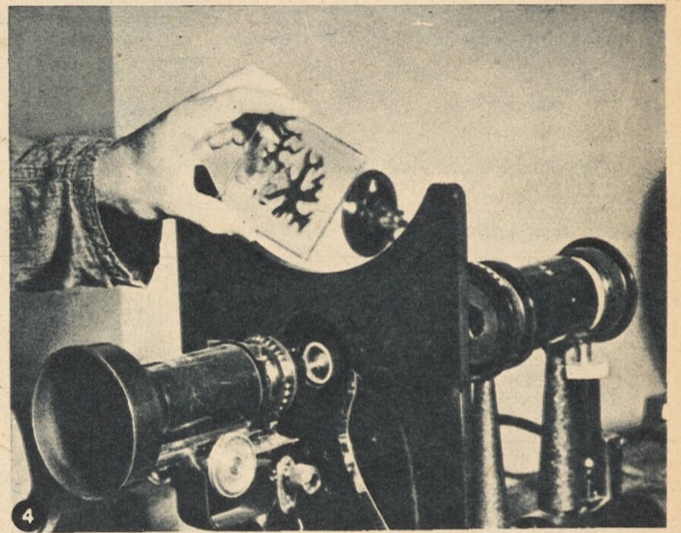
2 Mikrotomkniven deler hjernen opp i 20/1000 millimeter løytynne skiver. Meget forsiktig blir de små bladene, som flyr vekk ved det minste pust, tatt vekk fra kniven med en pensel

3 Nerveceller og margübrer blir av to påfølgende snitt forskjellig farget. Deres kombinasjon danner grunnlaget til studiet av hjernestrukturen. I bildet nedenunder til venstre en nervecellefarging, ved siden av til høyre en margfiberfarging

4 Små soner av hjernesnittet blir ved hjelp av et spesielt konstruert forstørrelsesapparat forstørret 100 foldig, ja sågar 200 foldig ad direkte veg. Snittet blir derved på en måte anvendt som fotografisk plate

ANNELIESE UHLIGS

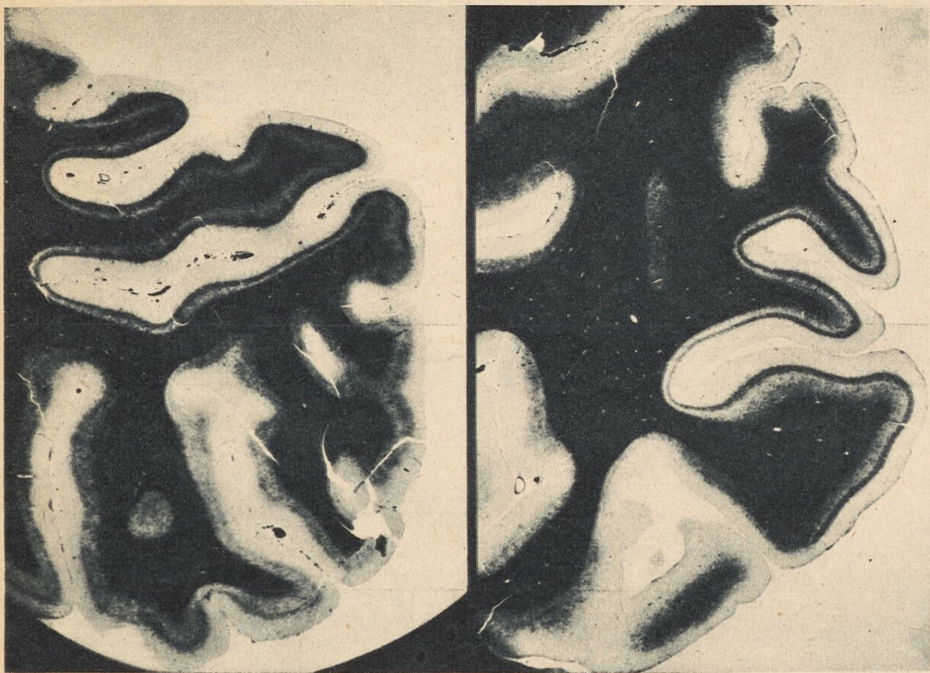
vakre smil

tiltaler oss

Nesten alltid er det den elegante skuespillerinnes charmerende kamufasje i litt hemmelighetsfulle roller, i den tyske kriminalfilm som i italienske iscenesettelser (bl. a. som Eleonore d'Este, Raffaels elskerinne). Som Willy Birgels partnerske („Der Majoratsherr“) spiller hun en feiret operasangerinne, i „Um 9 kommt Harald“ en dyktig advokat.

Foto: Tobis

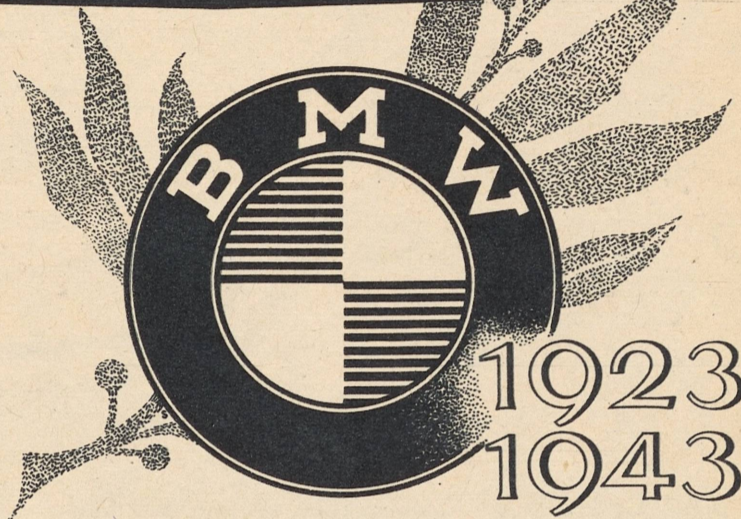
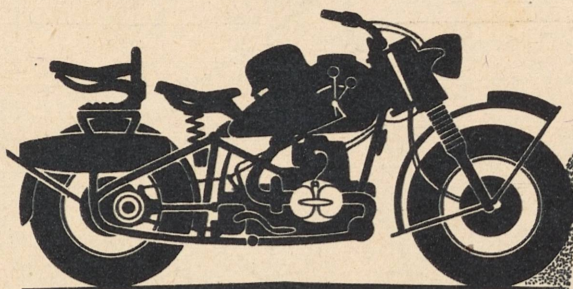
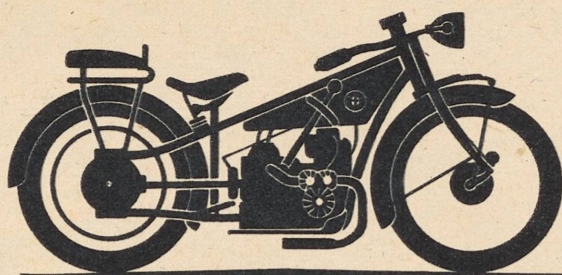

Snitt gjennom synsnettet til et normalt utviklet menneske (til venstre). Det er sterkt furet, og langs furene går det nesten overalt en skyggelinje. — Til høyre et snitt av hjernen til et åndelig høytstående menneske, hos hvem imidlertid synsfeltet (skyggelinjen) er lite utviklet

70foldig forstørrelse av et margfiberfarget hjernesnitt. Filmfolien viser det negative bildet, av hvilket positive fotos framstilles på papir

SCHLENZIG

20 ÅR MOTORSYKLER

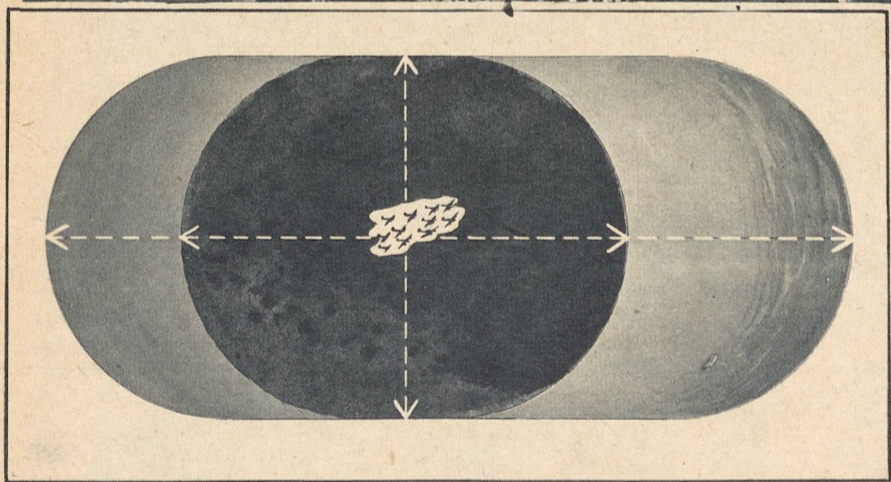
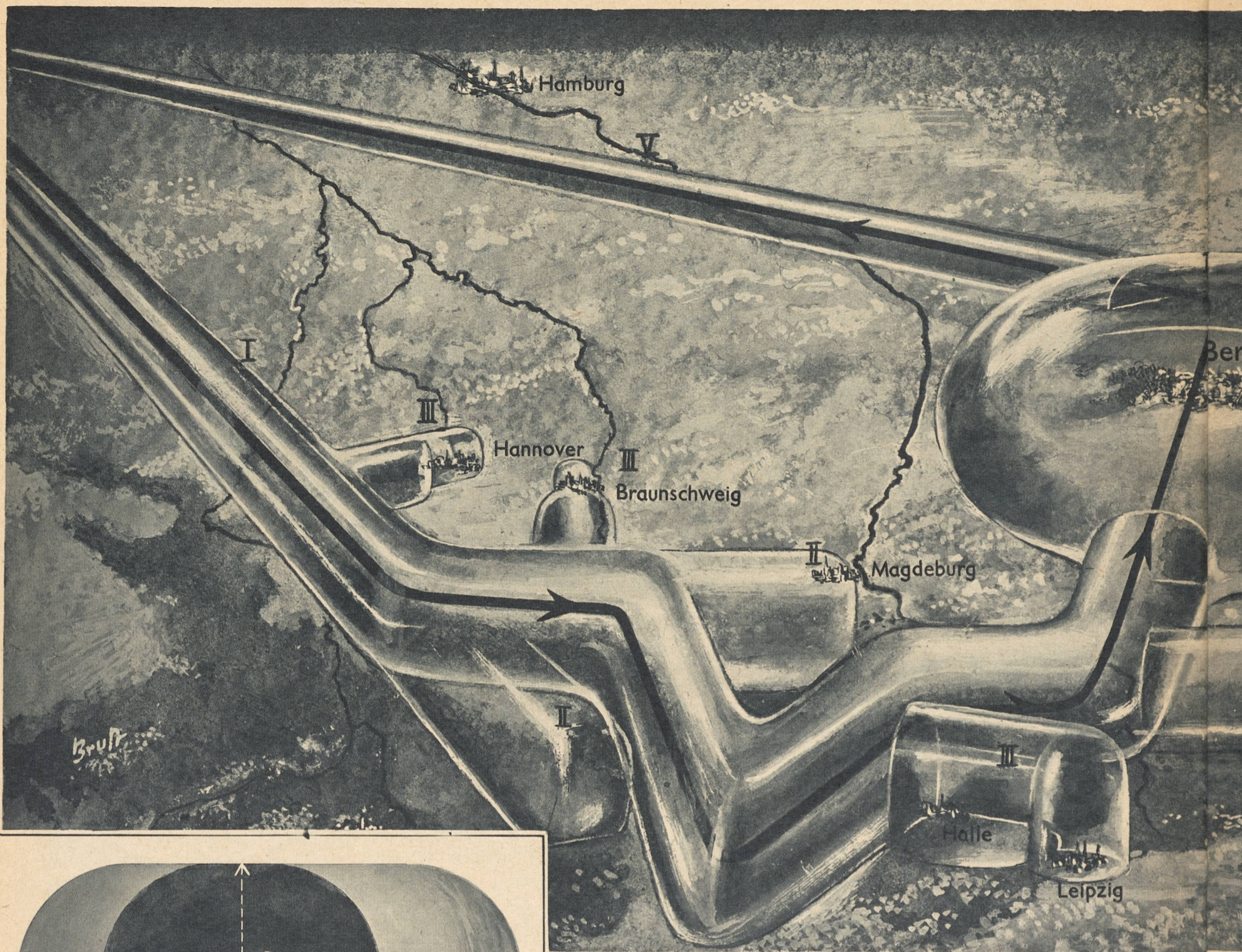
Om det dreier seg om „lilleputter“ eller giganter — om det er for 8 mm — smalfilm eller for de største luftbilledkameraer — hvert eneste Schneider-objektiv er et mesterverk av matematisk, optisk og mekanisk presisjonsarbeid

- Xenar
- Xenon
 og **- Angulon**

Schneider

SCHNEIDER OPTIK KREUZNACH

JOS. SCHNEIDER & CO.

Forvarsel og alarm følger i en bredde av 80 kilometer det fiendtlige bombeforband under innflyvningen. Forvarselet begynner 100 kilometer forut for de fiendtlige fly, er de 50 kilometer borte, blir det gitt full alarm som 50 kilometer bak det fiendtlige forband blir opphevd av „fer-faren over“-signal. Dette signalet blir avblåst 30 kilometer seinere. Hele strekningen som berøres av forvarsel og alarm utgjør altså 180 kilometer, ved en flyhastighet på 600 kilometer i timen betyr dette for hvert sted på flystrekningen en varselsvarighet på omtrent 20 minutter ved inn- og utflyvningen

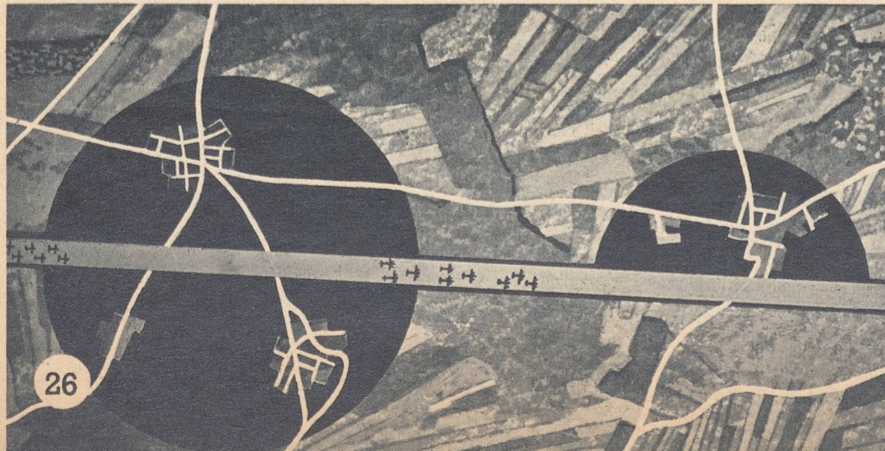
Over spredt bebodde områder, skoger og brakklend blir alarmbredden vesentlig smalere, for bare å gjøres bredere igjen i nærheten av bebodde strøk og industriområder. Det nederste bilde viser til venstre en sirkelformet utvidelse av alarmsonen over bebodde områder, som ligger til høyre og til venstre for innflyvningsstrekningen, mens det til høyre for den ses et eksempel på en ensidig utvidelse av alarmsonen. Disse utvidelser tilsvarer alarmutvidelsene på den store skjematiske framstilling (III)

Ved et asngrep på Berlin blir det på de fiendtlige bombeflys inn- og utflyvningsveg dannet bestemte forvarsel- og alarmsoner, der er tegnet inn på den skjematiske framstilling som gjennomskitige rør og klokker. Innflyvningsstrekningen (I) viser sør for Braunschweig en overraskende knekk. Det tyske forsvar skulde vill-ledes. Etter retningsvekslingen, der ikke straks kan skjernes som en kamoufleringsmanøver, får distrikt II 100 kilometer forut for det innflyvende forband forvarsel. Likeledes de større industrisentre (III) Hannover, Braunschweig, Halle og Leipzig, som ligger på siden av flystrekningen. No forandrer forbandet igjen retning og flyr etter nok en liten sving direkte fram mot Berlin. Over Berlin selv hvelver det seg en alarmklokke (IV) med et tvernsnitt på ca 250 kilometer. Utflyvningen (V) forløper — da de fiendtlige forband for det meste er sterkt svekket av forsvaret — vanligvis uten noen som helst kamoufleringsmanøvrer ad korteste veg i retning av den britiske heimehavn. Mens alarmvarigheten for Berlin er avhengig av det egentlige angreps varighet, gir bildet nedenunder til venstre opplysning om alarmvarigheten på inn- og utflyvningsvegen

Det er overraskende at tross den forholdsmessig store flate som blir varslet ved et angrep på Berlin, blir bare 6 prosent av det stortyske område truffet av forvarsel, av den egentlige alarm bare ca 4 prosent

Når det faller b

ET BIDRAG TIL LUTFKRIGENS P

Midt i en by, hvis gater med sine skjeletter av utbrente hus med tomme vindushuller vitner om de svære luftangrep den har vært utsatt for, er det i dag interessant å lese om igjen hvordan en for noen år siden forestilte seg virkningen av masserte luftangrep på store byer. Det var formodninger, for en hadde enno ingen erfaringer med hensyn til ødeleggelsenes omfang i en framtidig luftkrig og de ytterligere virkninger av en bombardering. De den gang nyeste eksempler fra Etiopia-felttoget og fra den spanske borgerkrig ga bare begrensede holdepunkter. En visste naturligvis at luftangrep i en krig av større målestokk vilde se annerledes ut.

Mer enn nok av både sakkyndige og sakkyndige har før krigen beskjeftiget seg med slike spørsmål. Skribenter utmalte med en grusom realisme ødeleggelsen av blomstrende byer og befolkningens paniske skrekk. Militære fagfolk anstilte saklige undersøkelser og overveide med forsiktighet den framtidige luftkrigs muligheter. Og selv med forsiktig beregning syntes dog til slutt alt å være mulig. Selv de mest hemningsløse framtidsskildringer innebar en vill sannsynlighet. En hadde framfor alt ventet en uohørt virkning av de første overraskende overfall fra luften bare få timer etter krigserklæringen. Således skrev en fagmann i 1938: „Med hensyn til framtidens krig er en ting temmelig sikker; den vil, når den er blitt uunngåelig, bryte ut uten forhandlinger, fordi ingen vil la seg fravriste overraskelsens triumf.“ Nøkterne mennesker holdt det for mulig at luftangrepene i de første seks, tolv eller fireogtyve timer kunde avgjøre krigen like etterat den var erklært. Og no har vi hatt krig i fem år... Overraskelsen var av en helt annen natur: Storangrepenes taktikk ble først etter hvert utviklet i løpet av disse fem år og ved den langsomme tilvenning av stadig sterkere angrep uteble de psykiske skrekkvirkninger.

En utopi fra London

1936 offentliggjorde „The Army, Navy and Airforce“ i utgaven av 30. juli en artikkel av kaptein H. S. Broad. I denne skildrer forfatteren hvordan et luftangrep mot London vilde arte seg de første seks timer etter en krigs utbrudd.

„Brannvernet kan ikke en gang gjøre et forsøk på“, skrev han, „å bekjempe de branner som truer med å ødelegge det som er igjen av City og Westend.“ Panikken blant befolkningen utmaler han i grelle farger: „Det utspilles ubeskrivelige scener. Mange mennesker blir så lammet av skrekk at de ikke våger å røre seg. Andre slåss om å få plass i en bil. Av og til må soldatene skyte inn i fokemengden, som

Mens det foregår luftkamper andre steder, går undervisningen videre i skoler som er evakuert med lærere og elever. (bildet ovenfor) og i barnehagene på landet (bildet nedenunder) tilbringer barn fra byen sin fritid med lek og moro. Når det av og til i meldinger fra London heter at Royal Airforce uavbrutt fløy over rikstysk område i tolv eller fireogtyve timers angrep, vekker en slik melding lett falske forestillinger. Bare tett begrensede områder og strekninger har da fra tid til annen vært alarmert. De steder, hvor de evakuerte barna er anbrakt, ligger utenfor de angripende bombeforbands innflyvningsstrekninger i områder, hvor det ikke består noen luftfare. Dagene og nettene blir her ikke forstyrret av noen alarm

bomber

PSYKOLOGI

NÅR DET FALLER BOMBER

Under teaterprøven ble det gitt alarm. I teaterets beskyttelsesrom går no leseprøven videre. Her er det den kjente berliner skuespilleren og scenelederen Viktor de Kowa, som med sitt teaterensemble øver inn sin rolle i kjelleren til et berliner teater. Det kulturelle liv i de tyske storbyer har vel lidt under bombeangrepene. Mange kulturinstitutter og teaterbygninger er blitt ødelagt, men kunst og kultur og behovet for det er blitt igjen. Teater- og foredragssalene er fulle. Også i dag står det lange køer foran teaterlukene for å få tak i billetter

Like etter innflyvningen av fiendtlige fly melder „telefon-senderen“, en innretning som oppsto av erfaringene fra krigen, i høyttaleren med visse mellomrom om det er enkelte forstyrrelsesfly eller bombeformasjoner, som flyr inn mot det trusne området, hvilken retning de har slått inn på og hvilket mål de antagelig vil angripe. Også familier som er evakuert, hører — som på dette bildet — meldingene for å få vite om de fiendtlige fly angriper deres heimby

← I laddistrikter er det ikke noen umiddelbar luftfare, selv om de fiendtlige bombeforband flyr direkte over dem. Bonden ute på marken, som enten hører alarmsirenen fra den nærliggende landsbyen eller ser kondensstripene etter flyene over seg, stiller seg for sikkerhets skyld under et tre for å beskytte seg mot å bli sett ovenfra. Så snart faren er over, tar han igjen plogen i hånden. Det livsviktige jordbruksarbeid blir nesten ikke forstyrret under fiendtlige dagsangrep

forsøker å bemektige seg biler som er tiltent kvinner og barn.”

Forfatteren har naturligvis valgt London som skueplass bare for å kunne forelegge sine plastiske skildringer til bydeler, gater og undergrunnsbaner som leseren er fortrolig med. Det var neppe tenkt som en psykologisk skildring av London-befolkningens mentalitet.

Først med den luftkrigens realitet som vi opplever i dag, har spørsmålet om bombeangrepenes psykologiske og moralske virkning på mennesker av forskjellig nasjonalitet og mentalitet fått en større betydning. Men også de ganske alminnelige forestillinger en har hatt, har i forskjellig henseende ikke vist seg å være riktige.

En prøve på eksemplet

En moderne storby er en komplisert organisme med et tettmasket nett av tråder, ledninger og rør som funksjonerer i et presist samvirke. Når bombene slår ned i disse nervestrenger, mister byen pusten.

Så lenge en ikke hadde noen erfaringer på det område, trodde en ikke at det vilde la seg gjøre på få dager atter å knytte sammen en slik bunt av sønderrevne tråder og at livet i en bombardert by så snart vilde gå sin normale gang igjen. Og en trodde at et svært bombeangrep vilde ha katastrofale virkninger på en moderne bys nervøse, forventende og labile beboere. Disse virkninger har en i det store og hele — det kan en i dag registrere

som en kjensgjerning — sterkt overvurdert. Dette gjelder så vel psykologer som militære fagfolk. Under de tyske luftangrep på London høsten 1940 har ingen soldater måttet skyte på mengden, slik som den engelske utopist, der også var en militærperson, forestilte seg det, og ikke i noen tysk by som ble angrepet av flyeskadrer, brøt det ut noen panikk. Men det gjorde seg dog en viss forskjell i mentaliteten gjeldende: under bombeangrepene i 1943 i Milano og Torino trodde en stor del av befolkningen at deres time var kommet. I Paris flyktet befolkningen, uten at det var falt en eneste bombe i byen, i panisk skrekk ut på landevegene. Hovedskylden for dette lå naturligvis i en tåpelig propaganda.

Den smittende ro

Det er psykologisk sett bemerkelsesverdige at midt i tett bebodde storbyer, hvor en alminnelig forvirring etter bombeangrep kunde gripe hurtig om seg, også kan utbre seg besindighet og ro. En merker det ikke i selve øyeblikket, fordi befindig ro ikke er noe sensasjonelt som panikk, men etterpå blir en klar over det når en i en utenlandsk avis leser dens Berliner-korrespondents beretning om et angrep på Berlin. Det stemmer ofte alt det som står i den, en var jo med og kan kontrollere hver detalj, slik var det — og allikevel undrer en seg over at en virkelig for få dager siden selv har opplevd alt dette. Hvis en forestiller seg at en ikke satt i Berlin på et kontor, hvis knuste vinduer for tre fjerdeparters vedkommende er erstattet med papp, men i en annen by, for eksempel i Stockholm, Oslo eller Zürich og der leste, kanskje i en kafé, om de redsler som beretningen fra Berlin forteller om, vilde en ikke da som utenforstående leser forundre seg over, at det ikke oppsto panikk i byen? Og for en innvåner av en by som oversto det ene bombeangrep etter det andre, synes det nesten å være litt for meget, når han leser hvordan en i utlandet berømmer ham for hans kaldblodige holdning og sågar snakker om heroisme. Til nød kan han være med på å la dette ord gjelde for alle innvånerne. Etter alt det han har opplevd, vet han at

det er en sum av forskjellige egenskaper som skaper en slik holdning. Etter de første luftangrep Berlin opplevde, måtte politipresidenten i dagsavisene formane befolkningen til også ved dagsangrep å gå i tilfluktsrommene og ikke bli stående på gatene av nysgjerrighet. Dette er nokså karakteristisk. En er ikke bare heroisk, men modig, sågar lettsindig, en er likegyldig, kald og nøktern, en har vent seg til faren — en er modig uten egentlig å vite det. Og en skyr slike høytidelige ord som heroisme.

Intet utkast til minnesmerke

Det vilde være urettferdig og tåpelig å forkleine den materielle skade som bombeangrepene anretter i byenes boligkvarterer, og den psykologiske virkning deres beboere er utsatt for. Men når en morgenen etter et angrep treffer en bekjent som i den forgangne natt har mistet alt det han eide og omtaler det med en gestus som nesten virker nonchalant, da søker en etter en forklaring. Denne forklaring finnes nok også i alminnelige psykologiske momenter, blant annet i den uoppslitelige humor som lar vitser blomstre over ruinhaugene, men det gis allikevel en særlig forklaring for denne innstilling. Denne krigen i hvilken alle private eiendelers verdi er blitt av tvilsom natur, treffer i Tyskland på en generasjon som aldri var vant til å bygge sin sikkerhet på eiendom der syntes umistelig. Denne generasjon har allerede etter den forrige verdenskrig opplevd, hvordan inflasjonen fra den ene dag til den annen gjorde alle verdier illusoriske. Den hadde lært, enten den vilde eller ei, bare å kaste et flyktig blick etter det en har mistet, og hver dag å være ferdig til å begynne forfra igjen. Med en gestus som en bohemnatur ellers nok kunde imponere en borger med. Enhver risikerer i dag alt det en har og vet at ens verdifulleste reserve ikke er ens besittelse, men ens kraft. I morgen kan en stå der uten å eie det ringeste, kanskje bare med en tannbørste i hånden. Det er intet særlig heroisk bilde, det egner seg ikke som utkast til marmor eller bronse, men det er allikevel et bilde som illustrerer menneskets uendelige tilpassingsevne.

I klappingen fra skrivemaskinen blander støyen fra eksploderende luftverngranater seg. Her har lederen for et industriforetagende innrettet beskyttelsesrommet slik at han også under en alarm kan fortsette sitt arbeid. Hans arbeidere fortsetter arbeidet til husalarmen melder at de fiendtlige fly nærmer seg. Så forlater arbeiderne sine maskiner og går ned i beskyttelsesrommene. Ved dette system, som har vist seg utmerket, unngås det at det under alarmer går tapt flere arbeidstimer enn det for arbeidernes sikkerhet er nødvendig

Vakkert og velpleid hår

med

Dralle

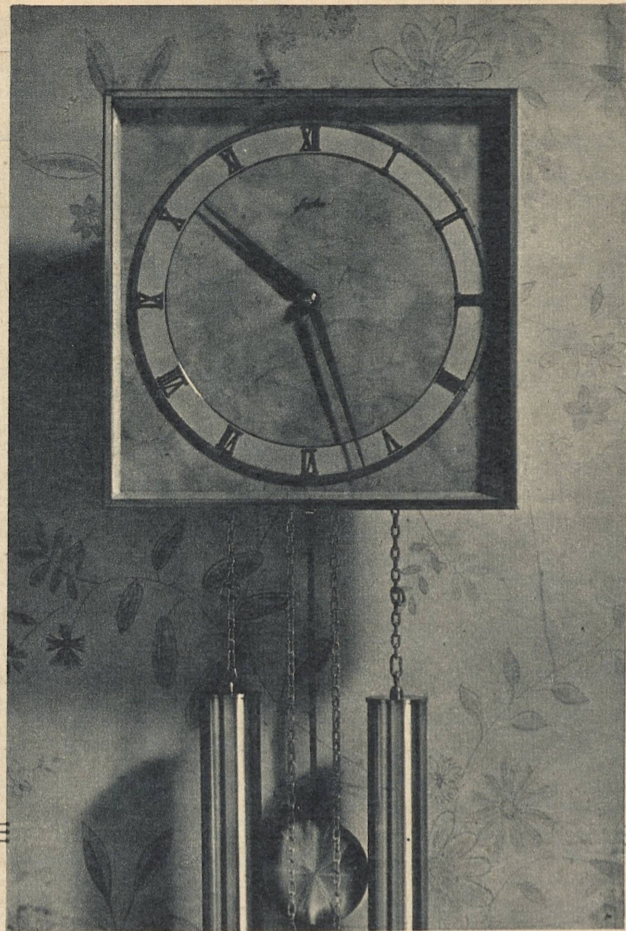

FARVEBÅND
 KARBONGPAPIR
 MANGFOLDIGGJØREL-
 SESAPPARATER
 STENSILER
 MANGFOLDIG-
 GJØRELSESFARVE

Geha

geha

GEHA-WERKE
 HANNOVER

P 477 D

Over hele verden prøvet og kjent

Junghans

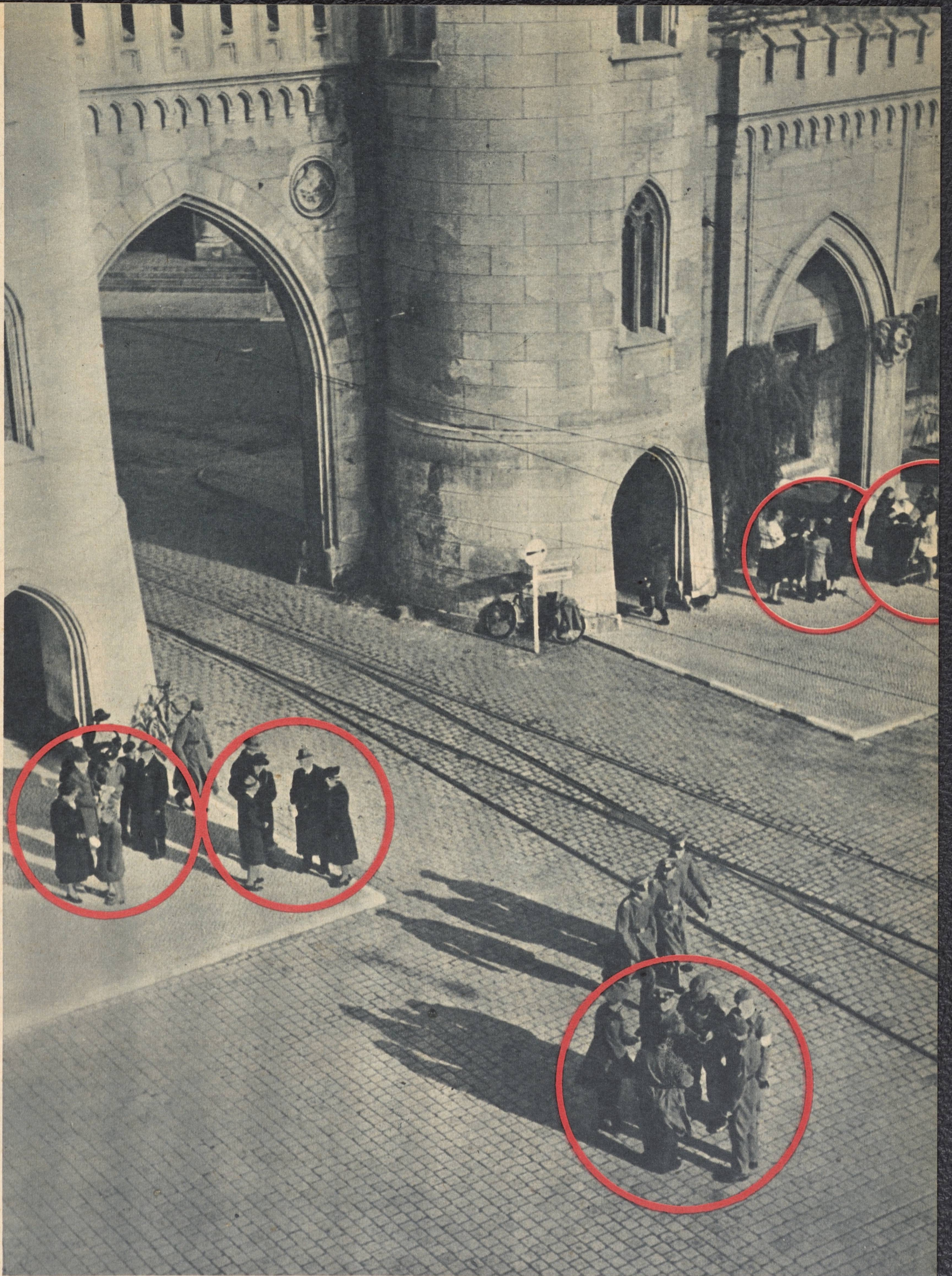
ur med stjernemerket

**Busch
 Optik**

verdenskjent og velansett

Grunnlagt 1800

EMIL BUSCH A.-G.

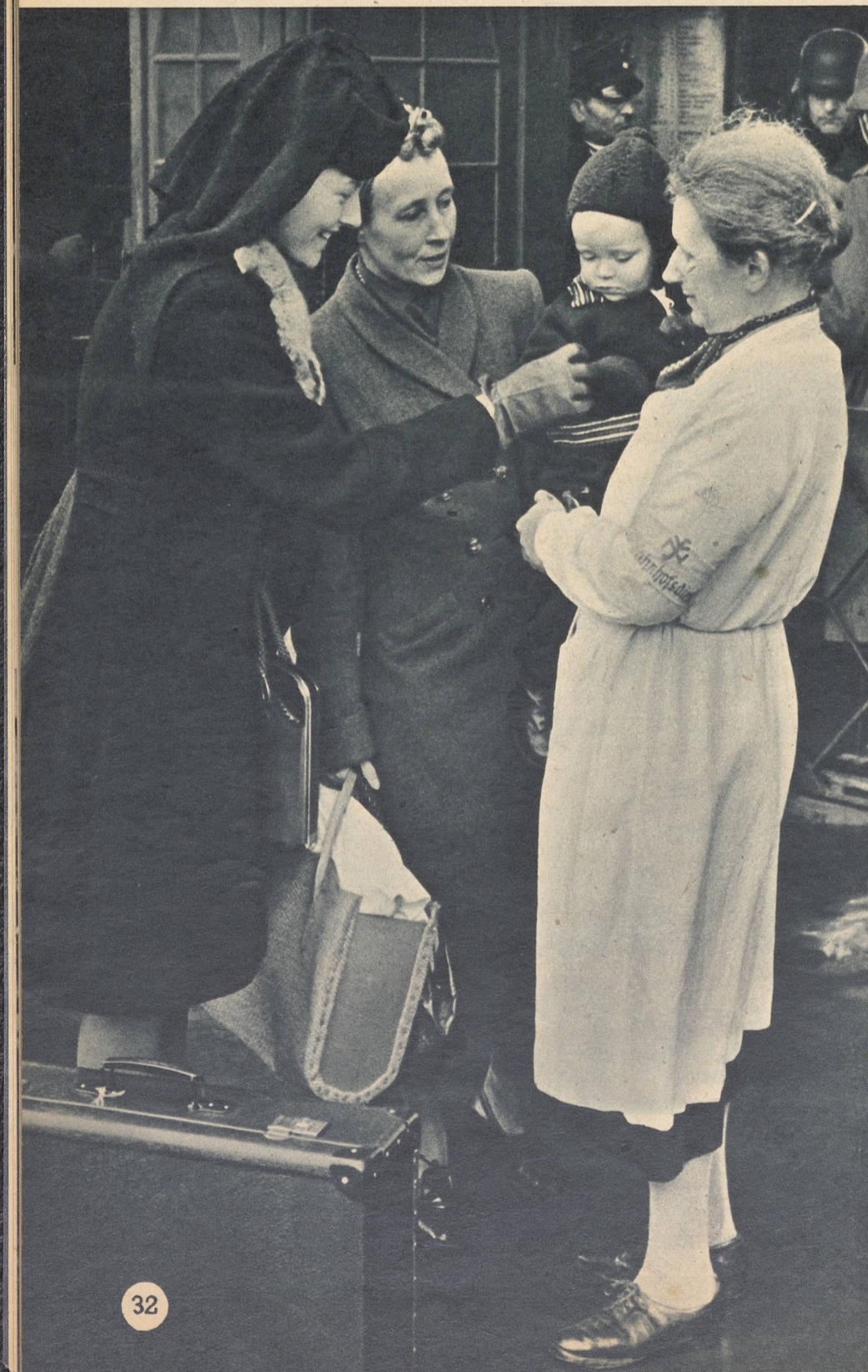
Overalt står kvinner, menn og ungdom med innsamlingsbøssene, og allerede tidlig om morgenen danner det seg små grupper av folk som gir sine 10-pfennigstykker til krigsvinterhjelpsverkets gateinnsamling. Her ser vi bare på én plass i Potsdam fem slike grupper

10-PFENNIGSTYKKETS VEG

Siden vinterhjelpsorganisasjonen ble opprettet har det tyske folk i løpet av ti vintre ved frivillige bidrag samlet 6 milliarder 800 millioner riksmark til dette formål. Beløpene blir av den „Nationalsozialistische Volkswohlfahrt“ anvendt til en rekke sosiale oppgaver. Om disse beretter „Signal“ på de følgende sider

Tellingen begynner. På sentralkontoret blir innsamlingsbøssene tømt, pengene talt og seinere innvekslet i banken. Derpå blir de overgitt til „NS-Volkswohlfahrt“ som først og fremst anvender dem til organisasjonen „Mutter und Kind“

Det første „Vinterhjelpsverk for det tyske folk“ som ble startet den 13. september 1933, hadde som parole: „Kamp mot hunger og kulde.“ Hele nasjonen ble oppfordret til ved frivillige bidrag å hjelpe den del av befolkningen som led nød. Selvfølgelig hadde en også kunnet løse dette problem ved hjelp av skatter, men nettopp ved frivilligheten ble det tyske folks beredvilighet til å hjelpe hverandre og å bære sorg og nød i fellesskap, dokumentert.

Akkurat fire år seinere hadde Tyskland overvunnet arbeidsløsheten. Dermed var det også slutt på den materielle nød, vinterhjelpsverket hadde altså tapt sin opprinnelige betydning. Det arbeidet allikevel videre, for det

← „NSV“s tjeneste på jernbanestasjonene blir finansert av vinterhjelpsverket. På enhver tysk jernbanestasjon er det NSV-søstre, som sørger for mat til mødre og barn under oppholdet, byr dem gratis nattkvarter og fører dem til de kupéer for „Mutter und Kind“ som er reservert i alle tog

hadde i mellomtiden fått nye oppgaver. Der hvor det på grunn av særlig uheldige omstendigheter enno kunde være tale om nød, hjalp en med penger eller varer; no i krigen med anvisninger, der anvendes som betaling ved innkjøp. Men disse tilfelle ble færre fra år til år. Etter 1937/38 skulde vinterhjelpsverket i det vesentlige tjene til å fremme folkehelsen og dra omsorg for særlig nødlidende distrikter. Det ble således anvendt millioner av vinterhjelpsbidragene i Sudeterlandet som i 1938 ble innlemmet i Det tyske rike, millioner gikk også til protektoratet Böhmen og Mähren. De største beløp ble imidlertid stilt til forføyning for hjelpeorganisasjonen „Mutter und Kind“ som har til oppgave å sørge for mødre og barns sunnhet.

Krigen skapte nye oppgaver for den sosiale forsyning, og her ble de beløp som kom inn til „Krigsvinterhjelpsverket“ anvendt. Således fikk den gren av organisasjonen som har med å sende bybarn ut på landet i feriene — noe som en

I spebarnheimene blir de små passet og stelt av utlærte barnepleiersker, mens mødrene er på arbeid. For de større barn gis det barnehager, hvor de under oppsyn utfører sitt skolearbeid, og hvor en driver sport og gymnastikk med dem

NSV-huhsjelpen springer inn overalt hvor mødrene ikke kan klare seg alene, særlig i familier med mange barn. Utgiftene til dette og til ferieheimar, reiser og rekreasjonsheimar for mødre og barn bestrides utelukkende av vinterhjelpsverket

alt hadde begynt med i fredstid — en meget større ramme no da det gjaldt å sende barn fra de bombetruede distrikter ut på landet. Det ble gitt ut 272 millioner riksmark bare til dette formål. Den tjeneste som „NS-Volkswohlfahrt“ utførte på jernbanestasjonene, måtte utvides for særlig å spare mødre med barn for de vanskeligheter som reiser i krigstid fører med seg. For soldater uten pårørende ble det skaffet ferieheime hvor de kunde tilbringe sin permisjon blant kamerater.

Førsteplassen innehas i dag som før av hjelpeorganisasjonen „Mutter und Kind“, som får tre fjerdeparter av det hele beløp som kommer inn til vinterhjelpen. Det ble under krigen innrettet tallrike nye hjelpekontorer for mødre; barn- og spebarnsheime og barnehager, rekreasjonsmulighetene for mødrene ble utvidet i stor målestokk. Ved slutten av 1943 gas det 32.000 kontorer for råd og hjelp som i de forløpne åtte år har vært konsultert av i alt 57 millioner mennesker. Det ble gitt ut meget mer enn 200 millioner som økonomisk støtte til mødre og barn, likesom det ble dratt omsorg for 3,1 millioner vordende mødre og barselkvinner. For de 33.000 barnehager hvor ca 1,2 millioner barn til arbeidende mødre blir passet og stelt med om dagen, ble det til slutten av 1943 gitt ut over 682 millioner riksmark. Ca 700.000 mødre, til dels med barn, ble sendt på ferie.

I alle tyske byer og på landet gis det dessuten kommunale hjelpekontorer. Herfra drar eksaminerte sykesøstre og pleiersker omsorg for syke og trengende i sin kommune. Disse søstre gjorde hittil ca 80 millioner husbesøk.

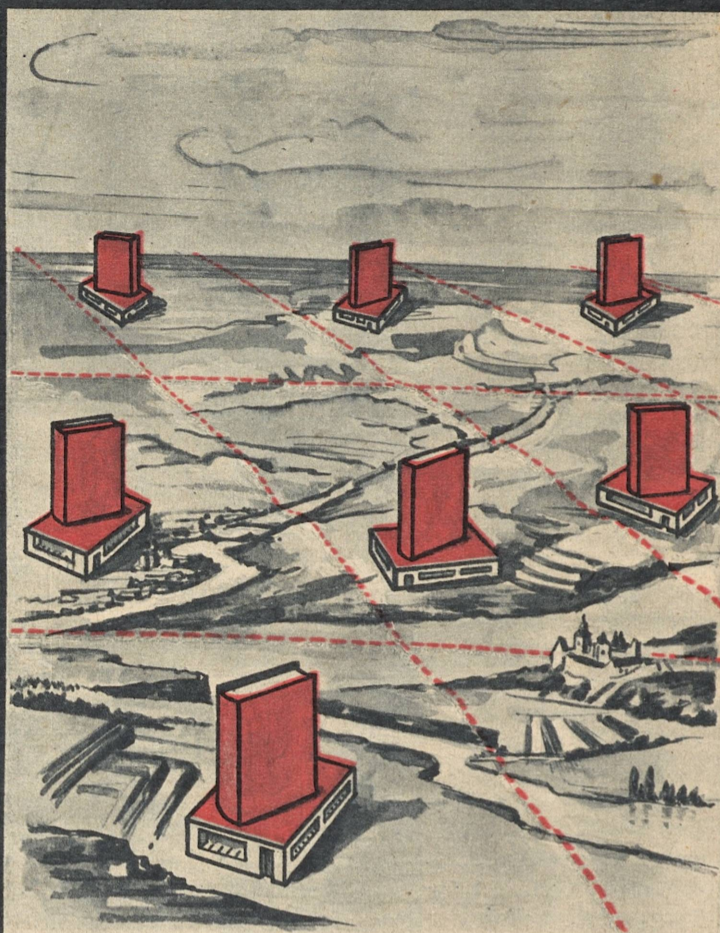
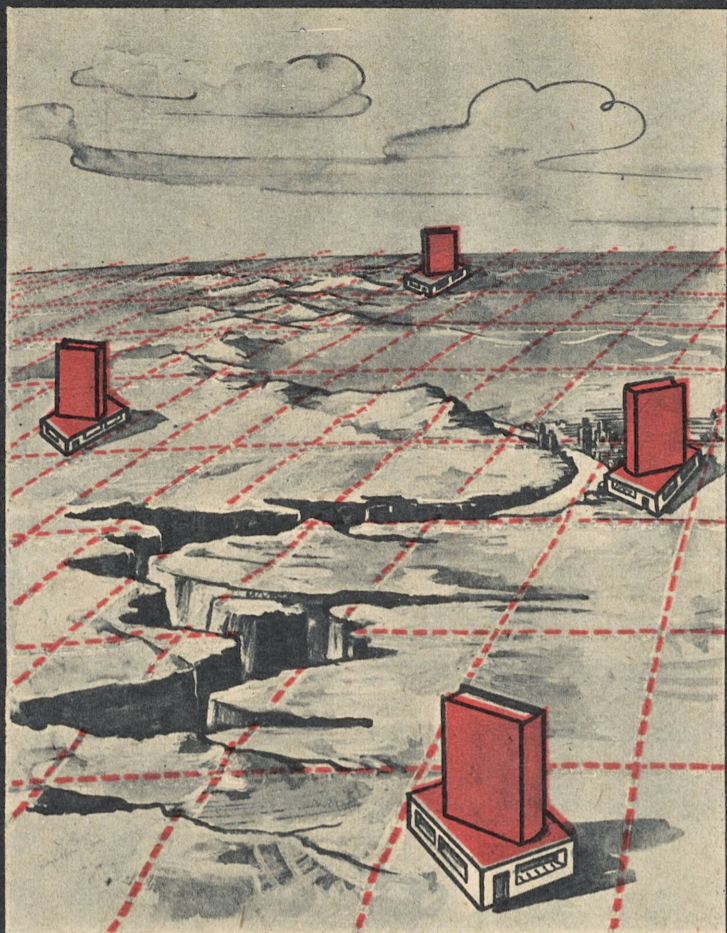
Det er vinterhjelpsverkets tallrike medarbeideres fortjeneste at de innkomne bidrag nesten fullstendig blir stilt til forføyning for disse sosiale formål. For disse medarbeidere — det er flere enn en million — gjør dette arbeid uten lønn. I det første år ble det ved bidrag av lønn og annen inntekt, bidrag fra firmaer og organisasjoner osv. samlet inn 358 millioner. Beløpene økte fra år til år. Krigsvinterhjelpsverket 1942/43 brakte det hittil største resultat med 1,6 milliarder. Den samme hjelpeberedskapets ånd var det tyske folk besjelet av i de tunge vintermånedene 1943/44.

Gutter fra Ruhr-distriktet som oppholder seg i Sør-Tyskland. NSV som forvalter vinterhjelpspengene, betrakter det som sin fornemste plikt å sørge for mødre og barn i de bombetruede distrikter

Soldat-rekonvalesenter som står alene i verden, får friplasser i de vakreste heime til NSV, hvor de kan tilbringe en ekstraferie

4050 bokhandler på 7839000 km²

Det betyr at i USA (tegningen ovenfor til venstre) kommer det en bokhandel på hver 2000 km², i Tyskland (tegningen ovenfor til høyre) derimot en på hver 100 km². Det betyr videre at av 20 plankvadrater på 100 km² i USA har hvert eneste plankvadrat en bokhandel, men i Tyskland har alle plankvadratene en sådan. I USA konsentrerer de betydeligste bokhandler seg på landets 12 største byer. I to tredjeparter av laddistriktenes fins det ikke en eneste bokhandel. I Tyskland er bokhandlene fordelt over hele riket, resp. på 1700 by- og landkommuner

7000 bokhandler på 728000 km²

AMERICANA: BØKER - EN LUKSUSARTIKKEL

New-York-tidsskriftet „The New Republic“ offentliggjorde for kort tid siden resultatet av en undersøkelse som var foretatt angående bokmarkedet i USA. I følge denne gis det i hele dette veldige land bare 4053 bokhandlere, hvorav de fleste er alminnelige kortevare-butikker som ved siden av en mengde andre ting også har et par bøker på lager. Bare 500, altså knapt en åttendedel av disse forretninger er å betrakte som større bokhandler. Nesten alle deres kunder hører til de bedrestilte befolkningslag. „Flertallet av de amerikanske farmere, teknikere og middelstandens næringsdrivende har

aldri satt sine ben i en bokhandel“, opplyser den beretning som „The New Republic“ offentliggjør.

Med disse kjensgjerninger motbeviser USA selv den oppfatning at deres borgere er ivrige boklesere — en mening en kunde komme til, når en stadig hører om kjempeopplagene av de såkalte „bestsellers“, de bøker som det selges mest av. I USA er bøker en sak for formuende folk, for hvilke det hører med til god tone å være i besittelse av sesongens motebøker. Bøker er en luksusartikkel, og det er ganske betegnende at en forretningsdyktig dame i New York kom på den idé å

starte en luksusbokhandel hvor den billigste bok kostet 1000 dollar og den dyreste 35 000 dollar.

Fire bøker i året for hver tysker

I Tyskland ble det allerede i 1935 trykt nesten tre ganger så mange bøker som i USA. Dessuten steg produksjonen — også under krigen — hvert år. Således ble det i 1941 utgitt 341 millioner bøker, det betyr praktisk talt 4 bøker i året på hver av landets innvånere. Det gis 7000 regulære bokhandler i Tyskland — bare i Berlin over 500 —, heri er ikke medregnet antikvarier,

jernbanekiosker og de mange stasjonære og ambulante frontbokhandler; heller ikke de alminnelige butikker som ved siden av andre ting også selger bøker og som i USA danner stammen av bokselgere.

Tyskernes interesse for bøker viser seg ikke bare i denne veldige produksjon av nye bøker, men også i det store antall offentlige biblioteker og private leiebiblioteker som stadig blir søkt av alle befolkningslag. Dessuten fins det i Tyskland mer enn 4000 fabrikkbiblioteker som står til disposisjon for vedkommende fabrikkarbeidere og funksjonærer.

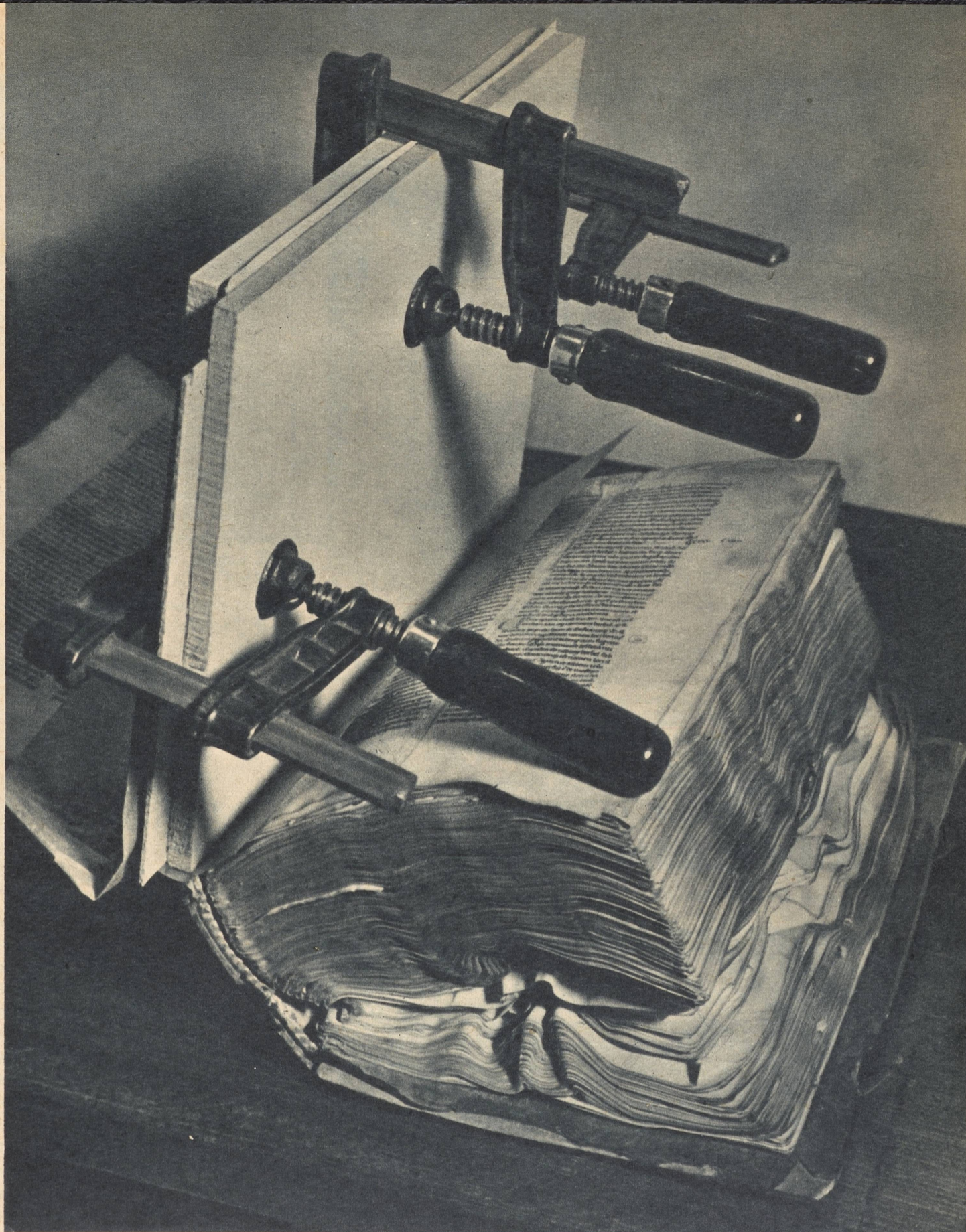
24 timer for en side

Gamle pergament-
bind blir restaurert

Bøker er et fornemt eie for tyskerne. Blikke bare den enkelte som eier en liten boksamling er, på grunn av de fiendtlige terrorangrep bekymret for sine bokskatter, også staten tar alle mulige sikkerhetsforholdsregler for å beskytte sine verdifulle biblioteker, som ofte er flere århundrer gamle. Og den gjør alt mulig for å restaurere særlig kostbare eksemplarer som allikevel har lidt brannskade, for derved å bevare dem for etterverdenen.

Framfor alt annet er håndskriftene fra middelalderen uerstattelige. De er skrevet med vannfarger på pergament og har dermed dokumentarisk verdi. Noen av disse gamle bøker som var blitt fjernet fra en fullstendig sikker forvaring til bruk for vitenskapelig arbeid, måtte forbigående oppbevares i et jernskap i et institutt. Da huset ble truffet av en fosforbombe og de brennende ruiner styrtet sammen over kjelleren, var bøkene i jernskapet utsatt for en uhyre hete. Pergamentet skrumpet sammen, ble skjørt og bladene klebet sammen, for det som pergamentet inneholdt, var smeltet av heten og hadde avkjølt seg igjen mellom bladene.

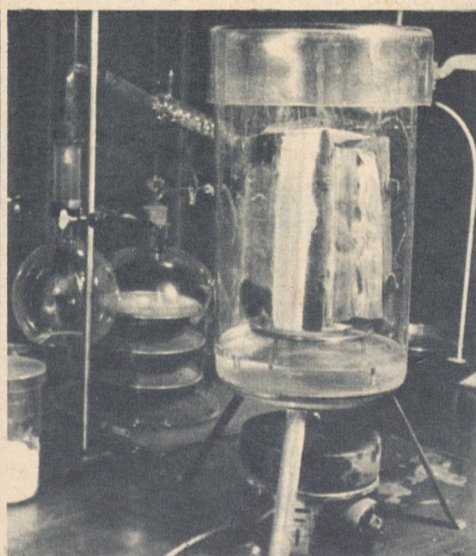
De således forefunne bøker ble først anbrakt 48 timer i et fuktighetskammer og bearbeidet med forskjellige kjemikalier. Etter dette ble det skjøre pergament atter fast og smidig, de forkullede steder var regenerert, det avkjølte fett mellom bladene var blitt mørt og oppløselig. I et møysommelig arbeid blir nå bladene løst fra hinannen, muggdannelser fjernet under de ultrafiolette stråler fra en kvartslampe. Til slutt blir hver side lagt 24 timer i en presse, som de kommer ut av glatte og uten lyte som i den opprinnelige tilstand. Behandlingen av hver enkelt bok varer i årevis, år som for Tyskland ikke er for lange, når det gjelder å redde kulturverdier.

Hver enkel bokside blir presset. Pergamentbøker fra middelalderen som under et terrorangrep har lidt skade under fosforheten, blir restaurert etter en omstendelig metode. Ved slutten av behandlingen kommer de i håndpressen, hvor hver av sidene forblir i 24 timer, til de er blitt fullstendig glatte igjen

Bølgede, harde som glas og med forkullede runder ble bøkene tatt ut av jernskapet...

... etter en 48-timers behandling i et fuktighetskammer er de atter blitt glatte og smidige...

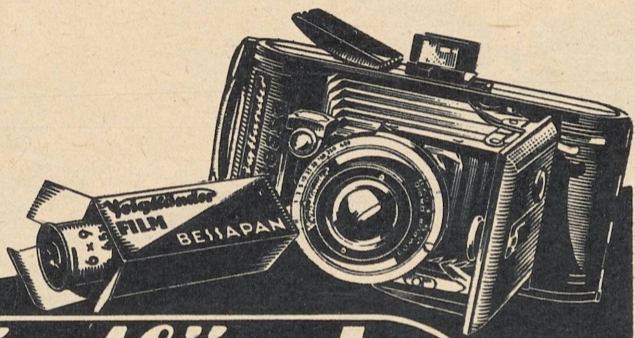
... og så ble sidene under tilførsel av kjemisk damp løst fra hinannen

Kan De stole på Deres øye?

Når De lukker venstre øye og med det høyre fikserer den store sirkelen på ca 20 cm avstand, blir den lille plutselig usynlig. Deres øye har nemlig en blind flekk på dette sted!

Det forekommer ikke ved et Voigtländer-kamera. Her blir alt, som befinner seg foran kameraet, gjengitt skarpt på den finkornede BESSAPAN-film.

Gled Dem derfor, hvis De alt har et Voigtländer-kamera, eller tenk på det, når det igjen blir å få kjøpt.

Voigtländer

Strømper med verdensry

fra

Europas største strømpefabrikker
J. KUNERT & SOHNE, WARNSDORF, TYSKLAND

Mannen som så Stalin

Fortsett fra side 11

tapre forbundsfeller kan holde bolsjevismen borte fra Europa.

De engelske masser og Sovjetunionen

Det overveiende engelske flertall er overbevist om at det no i nesten åtte år fungerende britiske parlament og den regjering som er gått ut fra det, ikke på noen måte tilsvarer den virkelige folkemening i England. Massene heller skarpere over mot venstre. Richard Auckland, føreren for det sosialistisk orienterte, hurtig voksende Commonwealth-parti, erklærer med rette at dette parlament ved borgfreden er en krigsprofittmaker. Skjønt Churchill ved de siste ettervalgene eksponerte seg personlig sterkt, ble det valgt sterkt venstre-rettete representanter. Vi påstår ikke på noen måte at kommunismen alt har grepet om seg i massene i England. Men sikkert er det at massene helt til langt opp i den forarmede middelklasse krever en klar sosial kurs, som ved „torienes“ bekjente tricks i krigskabinetet stadig blir kryssset. En behøver bare å minne om hvordan Beveridge med sine sosiale planer ble manøvrert vekk av den herskende „tory“klikk, etterat det propagandistiske mål var nådd, som regjeringen hadde satt seg både innad og utad.

Men disse engelske masser er utenrikspolitisk påtvunget den sovjet-russiske kurs. Ikke fordi de selv vil grunnlegge et Sovjet-England — skjont også det kommunistiske parti stadig vokser — men fordi de i sin fortvilte sosiale kamp bare på denne måte tror å kunne greie opp med de foreldede privilegier til den herskende overklasse og høyfinansens. Dette er nemlig den avgjørende kjensgjerning for Englands bedømmelse: de engelske massers forhold til utenrikspolitikken blir ene og alene bestemt ved deres indrepolitiske mål. Under Etiopiakrigen kom det derfor til de lidenskaper, som engang sir Samuel Hoare som utenriksminister brakte til fall. Slik kan en forklare Englands intervensjon for det røde Spania, som toriene måtte tåle for å beholde makten. Det engelske flertall er overbevist om at det urgamle sosiale system i England bare kan forandres ved den uhyre omveltning, som en krig bringer med seg. Derfor også dets utenrikspolitiske fanatisme, som retter seg mot fantomet av det, som i England forstås under „fascisme“. Selvfølgelig besitter disse massene ikke den ringeste anelse om den sosiale stat, som er blitt opprettet i Tyskland. De hater Hitler, fordi en har innbilt dem at han er en slags over-tory.

Sovjetdiplomati har forlenget gjennomskuet denne situasjon i England. Derfor lyktes det også sovjet-

ambassaden i London å bli en stadig sterkere indrepolitisk faktor, for hvilken bortsett fra „Daily Worker“ også aviser som „New Chronicle“ står til rådighet. Dette engelske venstreparti har ikke noen sterk fører, men det er mektig nok til stadig å holde også Churchill og hans tory-tilhengere under det sterkeste trykk.

Dette omtaler naturligvis hverken „Nineteenth Century“, som omhyggelig overser Englands avgjørende indrepolitiske spørsmål og heller aldri tar stilling til det sosiale problem; og heller ikke de hviskende britiske diplomater omtaler dette, når de begrunner dobbeltsporetheten i den britiske utenrikspolitikk i sine fortrolige samtaler. Om det no er så at Churchill, Anderson, Hoare og hva disse folkene heter, gjør seg illusjoner om sin egen stilling, eller om de håper på et eller annet under — avgjørende er aldri det som de regjerende britiske kretser hemmelig tenker om sovjetrusserne, men ene og alene deres handlinger i denne krigen, hvor de ødelegger den europeiske kultur og til syvende og sist utleverer den til indreasiatiske makter, hvis ikke Tyskland motsatte seg dette i den største kamp i den europeiske historie. Avgjørende er altså løftebruddet likeoverfor Polen, kong Peter og Englands ettergivenhet overfor alle sovjetrussernes krav. Bare dette teller.

På dette alene kan også et hvert europeisk folk innrette seg, som i dag må treffe avgjørelsen overfor bolsjevismen og dens vestlige hjelpere. England vil og kan ikke hjelpe noe europeisk land, som er truet av bolsjevismen. Særlig fordi den tredje internasjonale i hver truet sone — om dette no er i Øst-Europa eller de atlantiske land — forsøker å forberede terrenget for sovjetarméene med et undergravningsarbeid. Det vilde vel neppe være mulig å sette noe annet opp mot denne harde kjensgjerningenes logikk slik som de rulles opp for oss i femte krigsår, enn utflukter, som ikke bringer realitetene slik som de virkelig er. Da det for alle europeiske folk i samme utstrekning er en kamp på liv og død, vil det ikke være for meget forlangt at en overalt der hvor fordommer og illusjoner sløver blikket, i det minste har mot til å holde ørene oppe for dette kjensgjerningenes språk. Den som da tror at han kunde vinne over bolsjevismen ved å slutte overenskomster — og det til og med ved hjelp av de overlegne allyrer fra allongeparykenes tid — vil til slutt bli oppslukt av den avgrunnen, hvor no alt den polske emigrantregjering uhyggelig lydlost synker ned. Det er imellomtiden blitt til et mareritt for den mannen som så Stalin. Mens han tror at han kjemper for England, er han bare en landskneki for den røde tsaren i Moskva.

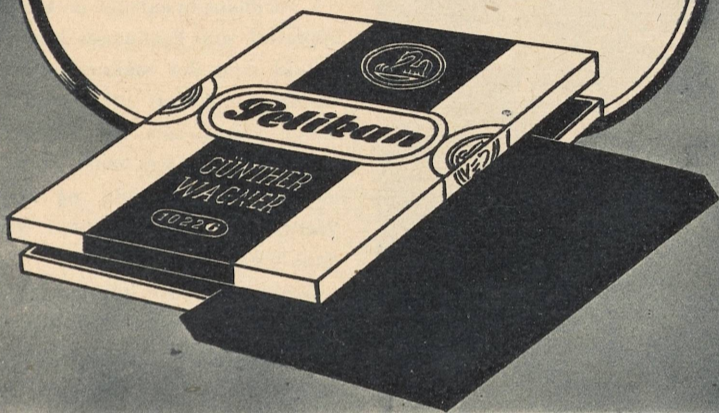
Når

Pelikan

KARBONPAPIRET

er brukt en tid legges det inn således at den tidligere overkant kommer ned. Typene treffer da på andre steder enn før-Pelikan karbonpapiret varer derved enno lenger

GUNTHER WAGNER

Lægemidler og kjemikalier

fra E. Merck, Darmstadt, har i mer enn 100 år nytt den største tillit hos læger, apotekere og kjemikere,

KJEMISK FABRIKK • DARMSTADT

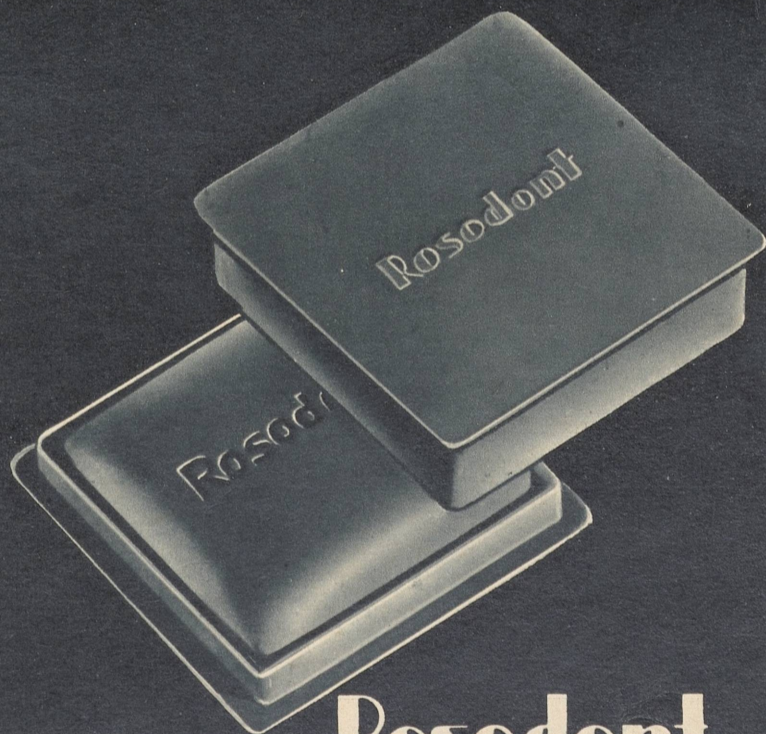
Hver Luxor-fyllepenn, som sendes ut fra fabrikk, blir

prøvd av mesterhånd.

Materiellets kvalitet, fasthet, sikre funksjon, at blekket flyter riktig, at pennen glir godt, — alt blir kontrollert samvittighetsfullt. Hver

Luxor

har man den største tillit til

Rosodont

BERGMANN'S TANDPASTE I FAST FORM

TYSK KVALITETSVARE PAKKET I TYSK VÆRKSTOF

A. H. A. BERGMANN, WALDHEIM (SA.)

AHAB

OG ATTER EN GANG TURANDOT

På samme måte som Kleopatra og Helena, Penthesilea eller Ifigenie hører Turandot til de store kvinneskikkelser som alltid har fengslet det europeiske menneske. Fra eventyret, over dramaet og operaen til dansespillet går den veg og den forvandling av en skikkelse som "Signal" her beretter om

Kvinnen er en gåte som mannen enten løser eller går til grunne på — det er den dypere mening med eventyret om Turandot, prinsessen av China, som først hos Carlo Gozzi, den fantastiske italienske lystspilddikter i det 18. århundre, dukker opp i den dramatiske litteratur og siden er forblitt et av de mest levende stoff som de europeiske scener stadig har grepet tilbake til.

I Turandot-eventyret er kjærligheten oppfattet som kjønnes kamp der her i flukt med det rasjonalistiske 18. århundres tenkesett utkjempes med åndelige våpen, som den i Shakespeares lystspill „Troll kan temmes“ utkjempes med gnistrende vidd og spott og i Wedekinds Lulu-tragedie i driftslivets dunkle enemerker.

Gozzi har latt skikkelsen beholde eventyrets naivitet. Han har supplert hennes gåtefulle, oppeggende skjønnhet med de kjente masker fra den italienske folkekomedie og derved gitt henne muntre partnere. Denne djerve dramatiske kontrast har vist seg å være av fruktbar betydning for stoffet. Schiller har bibeholdt den i sin tyske bearbeidelse av Gozzis eventyr for teateret, og den gir ham høve til å utfolde sin fine og særpregede, ellers sjelden framtrepende humor, mens han på den annen side med sine jammers sølvklare retorikk hever handlingens alvorlige partier opp på tragediens nivå.

At operaen bemektiget seg dette stoff, hvis musikalitet allerede romantikeren E. Th. A. Hoffmann begeistret hadde gjort oppmerksom på, var en selvfølge. Etterat allerede Carl Maria von Weber, fengslet av den eksotiske koloritt hadde skrevet en lystig ouverture og scenemusikk, falt et århundre seinere Ferruccio Busoni for den skjønn prinsesses fortryllelse. Hans Turandot er et bilde av sart, glassaktig skjønnhet, et grasiøst dukkespill, bevinget av en åndfull, subtil musikk. Giacomo Puccini derimot, som i alle sine verk har kjempet med kvinnens gåte, trengte med sitt siste ufullendte verk dypt inn i stoffets demoni.

Til slutt har dansescenen i den for kort tid siden i Dresden uroppførte ballett av den unge Gottfried von Einem, omformet stoffet til sitt bruk. Her blir det litterære eventyr gjort til et syn for øynene, selv gåtenes åndelige spill blir til legemlig dans, men mere besnærende enn noensinne stråler skjønnheten til denne kvinne som er inkarnasjonen av kvinnens evige gåte.

Danset og spilt...

I Gottfried von Einems dansestykke „Turandot“ (iscenesatt av Tatjana Gsovsky), som hadde førsteoppførelse ved Dresdener Staatsoper av Karl Elmendorff, spiller Franz Karlhanek prinsen, der hverken lar seg avskrekke av slavinnes bøtter eller bøddelens truse for å vinne prinsessen. — I Schillers „Turandot“ (bildet nedenunder: oppført i Staatliches Schauspielhaus i Berlin — spilleledelse Karl-Heinz Stroux) bestormer Kalaf (Ulrich Haupt) foran keiser Altoums (Aribert Wäscher) hoff den beseirede prinsesse (Marianne Hoppe) om hennes kjærlighet

**Kostymveksling |
2000 meters høyde**

Signal

Foran
et gammelt
hus